

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας λαός, ύπνους αιμα
δέλεη πώς δε φοβάται την
ἀλήθεια—ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τους φου-
κοίους της κανόνες.

ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ζ

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 25 ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΗ 1909

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΗ ΑΡΙΘ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 363

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γ. Ν. ΑΒΑΖΟΣ. Ἡ ζουρλομανδιάδα.
ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΗΛΑ. Σὲ μιὰ γύφτισα.
ΓΑΣΣ. Σαμποράκη (συνέχεια).
Γ. ΣΚΛΗΡΟΣ. Τὸ ζήτημα τῆς Ἀνατολῆς (συνέχεια).
ΠΕΤΡΟΣ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ. Σπασμένες ψυχὲς (συνέ-
χεια).
ΨΥΧΑΡΗΣ. Τὰ σκουλαρίκια.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—Ἡ ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—Ο, ΤΙ ΘΕ-
ΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΤΑ ΣΚΟΥΛΑΡΙΚΙΑ

ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ
ΤΟΥ ΦΙΛΟΥ Γ. ΠΑΡΜΕΝΙΔΗ

Ἀπὸ τὸν καιρὸ ἀκόμη πού εἶταν μικρὸ μικροῦ-
ταϊκο παιδάκι, ἀγαποῦσα τὴ Φρόσω μὲ κάποια ἰδιαι-
τερῆ χαδεμένη τρυφερὴ ἀγάπη. Ἄλλῃ κόρη δὲν
εἶχε ὁ πατέρας τῆς, ὁ κ. Περὲς, ἕνας ἀπὸ τοὺς κα-
λῆτερους, ἀπὸ τοὺς πρὸ παλιούς μου φίλους. Εἶμουν
δυσὶ χρόνια μεγαλύτερός του, μὰ σπουδάσαμε στὸ
λύκειο μαζί, παντρεφτήκαμε κ' οἱ δυσὶ τὴν ἴδια χρο-
νιά. Ἐγὼ παιδιὰ δὲν ἀπόλαψα, ἔμεινα κιάλας χηρὸς
πολὺ νωρὶς. Ἐκεῖνος ζοῦσε φτυχισμένος μὲ τὴ γυ-
ναίκα του καὶ μὲ τὴ Φρόσω τοὺς τὴ ζηλεμένη. Βδο-
μάδα δὲν περνοῦσε πού νὰ μὴν εἰδωθῶμε. Ἀποκα-
ταστημένοι ὁ ἕνας κ' ὁ ἄλλος στὸ Παρίσι· μιὰζανε
ἢ τουλάχιστο ἀδερφικάτα βαδίζανε τάπαγγέλματά
μας, ζουγράφος τοῦ λόγου του, μυθιστοριογράφος
ἐγὼ, καθὼς ἴσως καὶ νὰ τὸ ξέρετε. Εἶχαμε βγάλει
μάλιστα συντροφικά ἕνα βιβλιαράκι, πού τὸ εἰκονο-
γράφησε ὁ Περὲς, ἐνῶ τὸ εἶχα ἐγὼ γραμμένο. Κάτι
δηγηματάκια πού ἀρέσανε πολὺ τῆς Φρόσως· ἀπὸ
ἐννοιωθε κ' ἀπὸ ζουγραφική κ' ἀπὸ φιλολογία. Μπο-
ρεῖ γιὰ τοῦτο καὶ νὰ κουσεντιαζα μαζί τῆς, νὰ
πρόσεχα στὰ λόγια τῆς περισσότερο παρὰ πού συνη-
θίζει ἕνας ἄθρωπος τῆς ἡλικίας μου κ' ἕνα πλασμα-
τάκι τῆς δικῆς τῆς.

Ἦρθε πιά κ' ἡ ὥρα νὰ παντρεφτῆ, βρέθηκε ὁ
γαμπρός. Δὲ θέλησε ὅμως ἀμέσως ἡ Φρόσω, δι-
σταξε κάμποσο, ἔκλαψε, μ' ἕνα λόγο ἔκαμε ὅσα κά-
νουμε σὲ τέτοια περίσταση τὰ κορίτσια. Μὰ ὁ νέος
τὴν ἀγαποῦσε μὲ τὰ σωστά του, τὴν ἔπεισε, ἀλλάξε
ὀλοτέλα ἡ Φρόσω καὶ τελειωμὸ δὲν εἶχανε οἱ ἑμι-
λίες τοὺς μὲ τὸ Φίλιππο. Χάρηκα πού ἔτσι γυρίσανε
τὰ πράματα, καὶ γιὰ νὰ συντελέσω κάπως στὴν
ἐφτυχία τῆς, ἀποφάσισα νὰ τῆς δώσω τὴ μέρα τοῦ
γάμου δυσὶ λαμπρὰ σκουλαρίκια, ἕνα ζαφίρι τὸ κα-
θένα. Πρόσμενα ἐφαίρια νὰ τῆς τὰ προσφέρω. Τὴν
παραμονὴ τοῦ γάμου, εἶχανε χορὸ σπίτι τους, σὰ

ἐβρύχωρά τους τὰ δωμάτια. Πήγα μὲ τὰ σκουλαρί-
κια μου, ἀπὸ τὴς ὀχτῶ, φώναξα τὴ Φρόσω, τῆς
εἶπα πὼς τῆς εἶχα τοιμάσῃ μιὰ σουπρίτζα, τῆς πέ-
ρασα ὁ ἴδιος τὰ σκουλαρίκια στὰρτιά καὶ τὴ φί-
λησα στὸ μέτωπο.

Ἡ Φρόσω κοντοστάθηκε μιὰ στιγμὴ, ἀνατρί-
χιασε σὰ νὰ εἶχε πάθει ξαφνικά τίποτις παράξενο,
πού τὴν ἀγγίξα, μού εἶπε ὅ τι ἔπρεπε νὰ μού πῆ,
γιὰ νὰ μὲ φκαριστήσῃ, ἔπειτα ἔφυγε βιαστικά, ἔ-
παίξε ἢ μουσική, καὶ ἡ Φρόσω ἄρχισε νὰ χερέβῃ
μὲ τὸν ἀρραδωνιαστικὸ τῆς. Μὰ ὁ θεὸς ξέρε· τί ἀ-
κολούθησε τότες. Εἴκοσι λεπτὰ δὲν περάσανε καὶ
λιγοθύμησε ἡ Φρόσω. Ἐπεσε χάμω τὸ παιδί, ὁ κό-
σμος μαζώχτηκε γύρω τῆς, ποῖος νὰ τὴν περιποιηθῆ.
Σὰ συνήρθε καὶ σηκώθηκε, τὴν κοίταξε ἡ μάννα
τῆς, περίφοβῃ.

—«Τὰ σκουλαρίκια σου, Φρόσω μου, τί γενή-
κανε;»

Ἡ Φρόσω τρώμαξε. Τὰ χέρια τῆς πιάσανε
τάρτιά τῆς, σὰ γιὰ νὰ καταλάβῃ πὼς τόντις λεί-
πανε τὰ ζαφίρια καὶ φώναξε·

—«Ἀλήθεια! Δὲν τᾶχω πιά! Δὲν τᾶχω πιά!
Ποῦ νὰ εἶναι;»

Ὅλος ὁ κόσμος βάλθηκε νὰ γυρέβῃ. Στάθηκε
τοῦ κάκου. Ἐννοεῖται πὼς μὲ τέτοιο ἐπεισόδιό χά-
λασε πὲς κ' ὁ χορός. Οἱ καλεσμένοι δὲν τολμοῦσαν
νὰ κοιτάζουσε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Κάποιος θὰ εἶχε
κλέψει τὰ σκουλαρίκια καὶ ὁ καθένας φοβότανε μὴ-
πως τὸν ὑποψιαστοῦνε. Κλεμμένα ὅμως πότε; Φυ-
σικά τὴ στιγμὴ πού λιγοθύμησε καὶ πού ζυγώσανε
πλάγι τῆς. Πρώτημα δὲν εἶτανε πὼς ἀπὸ κλεψιά
χαθῆκανε τὰ σκουλαρίκια. Ἴσια ἴσια τὸν ἴδιο τὸ
χειμῶνα πού ἔγινε ὁ γάμος, ἔτυχε νὰ κλέψουσε δυσὶ
ζουγραφίες τοῦ φίλου μου τοῦ Περὲ, καὶ ἀδύνατο
νὰ βρεθῆ ὁ κλέφτης. Λοιπὸν ὁ καθένας συλλογι-
στηκε πὼς τὸ χωρατὸ ἔξακολουθοῦσε καὶ πὼς ὁ κλέ-
φτης ἀπτός, εἶτε ἀπὸ μίσος προσωπικὸ πρὸς τὸ φίλο
μου εἶτε ἀπὸ ἀπλή κερδοσκοπία, ἦρθε τὴν κατάλ-
ληλῃ τὴν ὥρα καὶ χτύπησε τὰ σκουλαρίκια.

Ἐτοῖ τὸ πιστέβα καὶ γὼ μὲ τοὺς ἄλλους. Ὅταν
ὅμως γύρισα σπίτι, τὸ σκέφτηκα μὲ τὸ νου μου καὶ
μού φάνηκε ἴσια ἴσια πολὺ δύσκολο, νὰ κλέψῃ κα-
νεὶς σκουλαρίκια. Ποιὸς πρόφταινε, σὲ μιὰ τέτοια
σάλα, μπροστὰ σὲ τόση παρέα, πρῶτα νὰ ξεκου-
μπώσῃ, ἔπειτα νὰ βγάλῃ ἀπὸ τὰρτιά τῆς τὰ δυσὶ
σκουλαρίκια, τὸ ἕνα κατόπι ἀπὸ τᾶλλο; Ἀλήθεια
πού ἡ Φρόσω λιγοθύμησε, καὶ στὴν ἀντάρα, στὴ σύ-
χυση πού ἔφερε τὸ λιγοθύμισμα, βέβαια πὼς μπο-
ροῦσανε νὰ συνέδουσε πολλὰ.

Λυπόμουνε μονάχα πού τὸ καλὸ μου τὸ κορίτσι
δὲ χάρηκε τὸ δῶρο μου, ἕνα δῶρο, πού καὶ μὲνα

μού εἶτανε πολὺτιμο, γιὰτὶ ἀνήκανε τὰ ζαφίρια τῆς
μακαρίτισσας τῆς γυναίκας, καὶ ἡ Φρόσω δὲν τὰ-
γνοοῦσε. Τὶ νὰ γίνῃ; Πάνε πού πάνε πιά. Ἐπρεπε
ὡστόσο κατὶ νὰ τῆς χερσίω. Νὰφῆσω ἔτσι χωρὶς τὸ
παραμικρὸ θυμητάρι τὴν κόρη τοῦ μεγαλύτερου φί-
λου μου; Ἀδύνατο. Συλλογίστηκα νὰ τῆς ἀγοράσω
ἕνα σερβίτσιο τσάι ἀπὸ κείνα τὰ ἀγγλίστικα πού
εἶναι σὰν τραπεζάκια, μὲ στρογγυλὸ τὰβλά πορσε-
λάνα πού γυρίζει. Τὸ βάζεις σὲ μιὰ κόχη τοῦ σα-
λονιού, γυρνᾷς τὸν τὰβλά καὶ δίνεις ἀπὸ ἕνα φλιν-
τζανάκι στὴς κυρίες καὶ στοὺς κύριους πού ἔρχονται
καὶ σοῦ κάνουνε βίζιτα.

Ἡ Φρόσω, ἅμα τὸλαβε—τῆς τῶστεῖλα τὴν ἄλλῃ
μέρα πρῶτὶ πρῶτ, πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημέρι—μού ἔ-
γραψε ἀμέσως ἕνα γραμματάκι χαριτωμένο, ἀφω-
σιωμένο καὶ θερμὸ, νὰ μού πῆ πὼς ἡ καλοσύνη μου
μεγάλῃ, πὼς δὲν τὴν ἀξίζει καὶ πὼς τὸ σερβίτσιο
θὰ τὸ προσέχῃ μὲ τέσσερα μάτια, πὼς θὰ τὸχη
πάντα καὶ πάντα στὸ σαλονάκι τῆς, νὰ τὸ καμα-
ρώνῃ.

Γιὰ τὰ σκουλαρίκια, στὸ γραμματάκι τῆς, δὲ
μού ἔκανε λόγο, ἐπειδὴ βέβαια δὲν ἤθελε οὔτε νὰ
μὲ λυπήσῃ οὔτε ἴδια νὰ λυπηθῆ, μιλώντας γιὰ
πρᾶμα τόσο ἀδίκῃ χαμένῃ. Εἶπα καὶ γὼ πὼς τώρα
πιὰ τὸ σωστότερο εἶτανε νὰ ξεχάσουμε τὴν ὑπόθεσιν.
Ἀπίθανο, πολὺ ἀπίθανο νὰ βρεθῶνε ποτέ τους. Μὰ
καὶ νὰ βρισκόντανε, πάλε δυσάρεστο, γιὰτὶ φαντα-
στήτε τί ντροπὴ γιὰ ὅλους, νὰ βγῆ ἄξαφνα ἕνας
κλέφτης μὲ τὰπάγγελμα, σὲ μιὰ τόσο ἐκλεχτῆ,
τόσο σπουδαία συναστροφή. Δυσάρεστο καὶ γιὰ τὴ
Φρόσω τὴν καημένη, νὰ τῆς θυμίζω ἕνα περιστα-
τικὸ πού μπορούσε νὰ περάσῃ γιὰ δική τῆς ἀπρο-
σεξιά. Τὸ κάτω κάτω, καὶ γιὰ μὲνα δυσάρεστο νὰ
κλαίω ἀδιάκοπα σὰν τὸ φιλόργερο τὰ κλεμμένα τὰ
πετράδια. Λοιπὸν ἄς σιωπάσουμε. Ἴσια ἴσια ἔτυχε νὰ
διῶ μάλιστα τὴ Φρόσω τὴν ἀβριανή, δεγλαδῆ τὴ μέρα
τοῦ γάμου. Μήτε δυσὶ λόγια δὲν ἀνταλλάξαμε. Τὴν
ἴδια μέρα, τὸ βράδι, ἔφυγε μὲ τὸν ἀντρα τῆς κ' ἡ-
σύχασα. Ἐμελλε νὰ μείνῃ τρεῖς βδομάδες ἕνα μῆνα
ἔξω. Θαῖρῶ πὼς σὲ τέτοια ταξίδια μὰ νιόνυφη γυ-
ναίκα ἔχει ἄλλα νὰ συλλογιστῆ, παρὰ τὰ σκουλα-
ρίκια ἐνὸς παλιῦ φίλου τοῦ μπαμπᾶ τῆς.

Καμιά δεκαπενταριά μέρες ἀφοῦ γύρισε, πήγα
καὶ τὴν εἶδα. Πήγα νωρὶς, στὴς δυσὶ τὰπομεσήμερο,
προτοῦ ἔρθουσε οἱ βίζιτες. Τὸ σερβίτσιο στὴ γωνιά
του, ὅπως μού τὸ εἶχε τάξει. Κάθησα καὶ πρόσμενα
λίγη ὥρα. Ἡ Φρόσω ἔτοιμη δὲ θὰ εἶτανε. Ὡστόσο
παρατήρησα πὼς ἀργοῦσε κ' ἔλεγα πὼς γιὰ ἕνα
γέρο σὰν καὶ μὲνα δὲ χρειάζετανε τόση τουαλέττα.
Στὸ τέλος παρουσιάστηκε. Τὴν ἐκφρασὴ τῆς, δὲν
μπορῶ νὰ σὰς τὴν περιγράψω. Σὰς εἶπα πὼς εἶμαι

μυθιστοριογράφος. Και δεν είμαι μόνο στα βιβλία μου: είμαι και στη ζωή. Δηλαδή, όπως ψυχολογώ τα φέφτικα, τα πλασμένα τα πρόσωπα, έτσι ψυχολογώ και τάληθινά, τα ζωντανά, με την ίδια λογική. Το φέρνει τάπαγγελμά μου, μαζί και το φυσικό μου. Εκείνη τη στιγμή, χωρίς να το θέλω, δέ βάσταξα, ψυχολόγησα και τη Φρόσω. Περιέργο! Μόλις ζύγωσε, μόλις μου έδωσε το χέρι, και χαμήλωσε τα μάτια. Τότες παρατήρησα την έκφρασή της την παράξενη. Μου φάνηκε σά φταζιάρια, σά να το ήξερε κιόλας πώς φταίει. Ακόμη περισσότερο απόρησα, όταν άξαφνα την άκουσα να μου λέει, άντις καλημέρα:

— «Ίδέα δεν έχετε πόσο λυπήθηκα!...»

Δεν είτανε διόλου ανάγκη να μου μιλήση για τα σκουλαρίκια, ύστερις από έξη βδομάδες καιρό. Εκείνη που μήτε στο γράμμα της, μήτε τη μέρα του γάμου της, όπου με είδε, γρύ δε φύσηξε γι' άφτά. Περσμένα, ξεχασμένα. Μάλιστα με το σερίτσι το σά, που βρισκότανε στο σαλόνι της, περιττή κάθε άλλη όμιλία. Βέβαια πώς κι ο πατέρας της, κατόπι από το χορό, χίλιες φορές μου το δήλωσε πόσο λυπήθηκα που χαθήκανε τα ζαφίρια. Μά το ύφος της Φρόσως διαφορετικό. Το λυπήθηκα το δικό της δέ σήμαινε καληφτό πώς λυπότανε: δεν έδειχνε λύπη. Έδειχνε μετάνοια κ' έμοιαζε σά να σήμαινε ή φρασούλα της βλγ μαζί: «Πώς το μετανοιώνω που μου κλέψανε τα σκουλαρίκια!». φράση που νόημα δεν είχε.

Μπορεί πάλε και να γελάστηκα. Μπορεί πάλε ή φαντασία μου να με παράσυρε. Δέν της αποκριθήκα τίποτα κι αλλάξαμε κουδέντα. Την παρατηρούσα όμως κ' έβλεπα, έσο βάσταζε ή βίζιτα, πώς έσκυφε συχνά το κεφάλι, πώς τάνόφευγε να με κοιτάξη κατάματα, πώς κάτι θά τη σταναχωρούσε, μ' ένα λόγο πώς της έλειπε μαζί μου κάποιος θάρρος, που τδχει πάντα ένα παιδί μ' έναν πατρικό της φίλο. Χάρηκα πολύ όταν ένα μήνα πιό άργά είδα πώς το θάρρος ξαναήρθε στη θέση του, και πώς ή Φρόσω μου φερνότανε με τη συνηθισμένη της άφελεια, με τη φυσικάδα και τη χάρη της. Είχα καλέσει τάντρώγουνο σπίτι στο τραπέζι, μαζί έννοείται και τούς γονιούς της Φρόσως. Ήρθανε και κάτι νέοι που γράφανε μυθιστορήματα σάν και μένα και που τούς προστάτεδα, σά μεγαλήτερός τους που είμουνα.

Μικρή παρέα: τσιριμόνια καμά. Ύστερις από

το δείπνο, πήγαμε βλσι μαζί, κυρίες και κύριοι, στο γραφείο μου, όπου ανάψαμε πούρα ή τσιγάρα, και ξεκολουθήσαμε τίς όμιλίες. Η Φρόσω που στην τραπεζαρία, έλεγε κι άφτή το λόγο της, νόστιμα και γελαστά, καθότανε τώρα κοντά στον άντρα της, σωπασμένη, ώνειρεμένη, έφτυχισμένη. Κάπου κάπου, χωρίς να το καταλάβη κανένας, έσφιγγε το χέρι του άντρός της. Νόμιζες πώς μέλις πρόσχε στους άλλους μήτε της έμελε τί γινότανε γύρω της. Οί νέοι, αφού κιόλας είμεστα στο γραφείο μου όπου είχα και τα βιβλία τα δικά μου, άρχισανε, από καλοσύνη βέβαια, μπορεί λιγάκι κι από δουλειψη, να παινοϋνε τα έργα μου. Ένανε άπ' άφτους μάλιστα λές και τον έπιασε τρέλα σωστή για το μοναδικό μου το υιλέντο. Ρητόραβε με τόσο ζέση, στη μέση του γραφείου, που ο έθουσιασμός του βλους τούς συνέπειρνε και βλοι τους άνεβάζανε πιά στα ούράνια, το μούτσονό μου και τα ρομάντζα μου.

— «Άχ! ναί! Τι ώραία, μά τί ώραία που είναι! Τι άληθινά!» Έτσι άκούστηκε άξαφνα μιá φωνή.

Γύρισα και σάστισα. Η φωνή της Φρόσως! Δέ θυμούμαι να μίλησε ποτέ της με τέτοια φλόγα για τα μυθιστορήματά μου. Συλλογίστηκα πώς έπρεπε κάτι να της άποκριθώ, γιατί τώρα έμοιαζε σά να ντρεπότανε που δέ βάσταζε και της ζέφυγε.

Πλησιάζω και της κάνω:

— «Άφου σου άρέσουνε τόσο πολύ τα βιβλιάρικια μου, έλπίζω να μη λείπη κανένα στη βιβλιοθήκούλα σου. Είδεμή...»

— «Βέβαια, βέβαια, βλα τάχω με τη σειρά τους... Θαφρώ τουλάχιστο... Έφκαριστώ...»

— «Έλα λοιπόν όπως κι άν είναι, να ρίξης έδω μιá ματιά, έπειδή άν άξαφνα σου έλειπε κανένα, πολύ θά το ποθεύσα να σου το χαρίσω, παιδάκι μου.»

Στο γραφείο μου είτανε και ή βιβλιοθήκη μου. Σ' ένα ράφι, τάνπαντά μου.

Την παρακάλεσα να κοιτάξη και να μου πη. Μάλιστα της διάβασα τούς τίτλους ο ίδιος, άρχίζοντας από τούς πρώτους που έβλεπα.

Χωρίς να διστάξη ούτε μιá στιγμούλα, μου άποκριθηκε πώς τούς έχει.

Έφτασα στο τέταρτο:

— «Η Λιλή την έχεις τη Λιλή;»

— «Τη Λιλή; Ναι!... Όχι! Όχι!—Άχ! ναί, νομιζώ! Μά έχι δά! Δέν την έχω.»

Και ή Φρόσω κοκκίνισε, ταραχτήκε, σώπασε.

— «Δέν πειράζει. Έγώ σου στέλω άλάκαιρη

τη σειρά, με άφιερωματάκι σε κάθε άντίτυπο, κι έσα έχεις, τά δίνεις στις φίληνάδες σου. Έλλά, σά θέλεις, τά κρατάς.»

Έτσι έκαμα την άδριανή. Έδωκα και τη Λιλή στο πακετάκι. Τη Λιλή όμως, έγώ θά στοιχημάτιζα, όχι μόνο πώς ή Φρόσω την είχε, μά πώς τη διάβασε κιόλας και την παραδιάβασε. Μου γεννήθηκε στο νού μιá ύποψία τόσο παράξενη και τόσο δυνατή, που ο ίδιος δέν τολμούσα να την ξαστερώσω στον έαφτό μου. Έπρεπε πρώτα να βεβαιωθώ για κάτι, και δέν μπορούσα. Πώς να πάω να ψάξω στην ιδιαίτερη βιβλιοθήκη της Φρόσως, που δέν είτανε στο σαλόνι της; Ακόμη και να είτανε, ύστερις από τη βραδείά εκείνη, έφκολο να την κρύψη, μήπως φανή τάχα πώς είπε ψέμα. Στοχάστηκα όμως, έτσι, ξαφνικά, να βεβαιωθώ για κάτι άλλο, που έμοιαζε να μην έχη σκέση καμιά με τη Λιλή.

Περπατούσα ταραγμένος στην κάμαρά μου και άξαφνα φώναξα:

— «Ξέρω, ξέρω που είναι τα σκουλαρίκια!»

Και τόντισ, άν τα σκουλαρίκια είτανε και που νόμιζα, καταντούσε πιθανό, ή άλλη μου ύποψία να βγαίνει σωστή.

Σίγουρο για μένα πώς τα σκουλαρίκια βρισκότανε στο σπίτι του φίλου μου του Περé, στην αίθουσα του χορού, κοντά στο μέρος όπου έπιασε ή Φρόσω λιγούθμισμένη.

Ύστερος πώς να κάμω για να κοιτάξω, χωρίς να το παρατηρήση κανείς:

Πήγα στο Περé την ώρα που έλειπε κ' είπα του δούλου πώς θά τον προσμένω στο γραφείο του, όπως και το συνηθίζα κάποτε. Από μιá πόρτα του γραφείου άφτουνού έδωγαίνες σ' ένα μικρό θερμοκήπι, κι από το θερμοκήπι, προχωρώντας λίγα βήματα, ίσια ίσια στην αίθουσα του χορού. Στη μέση, ένα σιντριβάνι με βράχους τεχνητούς από πάνω, με λίγο άμμο στον πάτο και με τρεχάμενα νεράκια. Έσκυφα, σκάλιζα, έφαξα παντού μεριά, δέν πέρασε πολλή ώρα, στο τέλος άπαξα με το χέρι μου τα σκουλαρίκια.

Φυσικά. Έτσι το ήθελε ή λογική της ψυχολογίας. Μιá κ' έλεγε ή Φρόσω πώς δέν είχε τη Λιλή, ενώ καθώς το συμπέρασμα την είχε, άπαράλλαχτα το ίδιο και στο χορό, ήξερε που είτανε τα σκουλαρίκια, ενώ φώναζε πώς δέν τα είχε. Θυμάστε πώς διαμαρτυρήθηκε: «Δέν τάχω πιά! Δέν τάχω πιά!»

Και τίς δυό φορές, ή Φρόσω έδειξε παρόμοια τα-

ΠΕΤΡΟΥ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ

ΣΠΑΣΜΕΝΕΣ ΨΥΧΕΣ*

Το όνειρο της ζωής του τον κυνηγούσε και τον άδραχνε και του έκανε δριμύτερη την ήδονή, φερνοντάς τονε στην πιό άψηλή κορφή της, άπ' όπου άρχινα ο Πόνος.

— Νόρα... Νόρα...

Μιá μύρωδιά βαρεία βιολέτας πλαντούσε την κάμερα, ένας άέρας πηχτός, μολεμένος, που έπνιγε τη σκέψη του μέσα σ' ένα άρωματικό, άσάλευτο λουτρό.

Πόσο μυστηριακό και πανάγια θά φάνταζε ξάφνου μέσα σ' ένα τέτοιο σαλόνι, ένα σεμνό, ιερό κλαδάκι ελιά! Κι άν άνοιγε ξάφνου δυνατά το παράθυρο κ' έμπαινε μέσα ένα βουνησίιο φύσημα άγριου θυμαριού;

(— «Ω! να σηκωθώ, ν' άνοιξω το παράθυρο, θάβναι πιά ξεμερώματα και να μπει ο άέρας ο και

*) Η άρχή στον άριθ. 355.

θαρός μέσα και να μπει ή μέρα και να διώξει βλες τίς γητειές της νύχτας, όλα τα πονηρά πανέμνοστα δαιμόνια που είσανε κρυμένα και γελοούσανε μέσα στις βαθιές δίπλες που κάνανε οί βυσσινιές κουρτίνες του φριχτού κρεβατιού!)

Κ' ύφωνότανε μέσα του έκδικήτρα ή έχρητρα της ψυχής που φιδοκουλουριάζετα: στο βυθό κάθε άγάπης σαρκικιάς.

Ποτέ του, ποτέ του δέ μίσησε τόσο πολύ γυναίκα. Μέσα της θαμπάνοιθε το χαμό του.

Άνασκηωνότανε ξάφνου από το κρεβάτι κι άνοιγε τίς κουρτίνες και την κύταζε.

Σάν το ώραίο ζώο, το πληγωμένο, έκπλωμένο, άγκουαχούσε. Ένοιωθε εκείνη άποπάνω της τη ζεστή άναπνοή του μίσους κι άνοιγε τα μάτια της έτοιμη ν' άντισταθει και να δρηήσει. Οί ματιές τους διασταυρωνότανε και σμίγανε σάν ζίψη.

Ένα μίσος και μιá επιθυμία άμέρωτη τούς κυρίευε και τούς δυό. Και ρηχνόντανε ο ένας άπάνω στον άλλο με ένστιχτα σαρκούδρα και τα χείλια τους όταν χωρίζανε είσανε αίματωμένα και πονούσανε και τα κορμιά τους σπρωχόντανε πέρα γέματα πληγές. Μιá άναπνοή κομένη, ένα λαχάνιασμα παλαιστιάδων, ένα μίσος σπασμωδικό τράνταζε

το κρεβάτι.

Είχε τώρα άνασκηωθεί ή Νόρα κ' είχε ύφωμένα τα μπράτσα της για να διορθώσει λίγς τα μαλλιά της. Έσκυφε και λοξοκοτούσε τον Όρέστη και τα δόντια της λευκότατα και σουβλερά, γυαλίζανε από τα μεσανυγμένα χείλια της, έτοιμα να δαγκώσουν.

Χαμογελούσε με μιάν παράξενη εύθυμία, σά να περιγελούσε. Χαμογελούσε κ' έλεγε:

— Μου φάνεσαι σά μιá Πολιτεία της Άνατολής που όταν ταξιδεύομεν έμεις οί ξένοι βλέπομε άξαφνα από το βαπόρι να πετιέται μπροστά μας μέσα στον ήλιο. Μιá Πολιτεία της Άνατολής με τούς άψηλούς μιναρέδες της και τα λευκά τζακιά, με τούς κήπους που μοσχοβολούν από γιασεμιά και φούλια, με τα χρυσαυμένα λοξά δρομαλάκια και με τίς πολλές πολλές βρυτούλες.

(Πώς χαμογελούσε, Θεέ μου! Πώς χαμογελούσε σά να δάγκωνε...)

— Και σταθήκα τυχερή να φτάσω στην Πολιτεία αυτή, μέσα στη φρενιτίδα του μεσημεριού, την ώρα που ή άγρια φωνή του μουζίνη άπάνω στο μικρό ύφώνεται λαμπροκόπωντας μέσα στην ήλιο και σκίζει τον άέρα σά γιγαγάνι!

ραχή. Κάτι λοιπόν έτρεχε και τις δυο φορές. Δηλαδή, μοναχή της τάρβριζε στο σιντριβάνι, μοναχή της τάρχωσε στον άμμο ή σαν προτιμάτε, τάρκλεψε μοναχή της.

Γιατί όμως να τάρβριζε; Από τί σκοπό να τάρκλεψε;

Δυσκολέδουμαι να σας το ξεμυστερεφτώ, αφού πρέπει να βγω και γώ στη μέση. Μά το αίτημα είτανε τόσο άγνό, τόσο νόστιμο—ή τόσο παιδιατικό, που μπορώ χωρίς ντροπή καμιά να σας το φανερώσω.

Η Αιλή μ' ώδήγησε και μου έμαθε το μυστικό.

Η Αιλή μου είναι περισσότερο δηγηματάκι παρά ρομάντζο, άθως ρομαντζάκι έπου μια μέρα μου πέρασε από το νού ή φαντασία να ψυχολογήσω ένα κορίτσι, που καθώς τυχαίνει συχνά, έρωτεύεται—άν μπορεί κανείς έρωτα να το πη—έναν πολύ μεγάλητερό της—άπαράλλαχτα όπως τα παιδιά, τα μικρά τάγώρια που λένε πως θα πάρουνε γυναίκα τη νταντά τους, επειδή, στην ηλικία τους και στο στενό τους τον κύκλο, ή νταντά τους φαίνεται το πρόσωπο το πιο τέλειο και το πιο σημαντικό. Έτσι και τα κορίτσια ένας άηρωπος πενήντα, πενήντα πέντε χρονώ, άξιαφρα ένας φίλος του πατέρα τους, έχει στα μάτια τους κάτι ανώτερο, κάτι μαγεφτικό που τα συνεπαίρνει. Για μένα θα βροθήσανε κάμποσο τα ρομάντζα μου θα βροθήσε και η Αιλή. Με διάδαζε ή Φρόσω και φανταζότανε πια πως είμουνε ο Θεός ξέρει τί έξοχο πλάσμα και τί μοναδικό. Με τα κορίτσια κάποτε σudaίνει και το έναντίο δηλαδή, άμκ είναι κανείς τριάντα χρονώ κι άφτά δεκάξη, τον περνούνε άμέσως για γέρο. Έμένα μήτε τάρδλεπε τάρκλεψε μου τα μαλλιά, γιατί θα μ' έδλεπε βέβαια όπως φαίνόμενε στα βιβλία μου. Η καημένη! Ποιός τάρξώθησε ποτέ του να ξεφυλλίση την καρδιά της, για να μάς πη κατόπι τί χάδια μυστικά θα είδε μέσα, τί καρδιοχτύπια θάρκουσε, τί κλάματα ίσως, επειδή θα τάρκουφε με τάρμο στάρπόδαθά της, επειδή θα τάρπνιγε από ντροπή, εκείνο που τάρπαιρνε! γι' άγάπη, άγάπη που δέ γίνεται—άνομη άγάπη.

Άρχιζα τώρα να καταλαβαίνω λίγο λίγο από ποιά λόγο δέ θέλησε να κρατήση στάρφτιά της τα σκουλαρίκια. Το σερβίτσιό τού, τού δέχτηκε με χαρά, δίχως να φανταστή πως έκανε τίποτε άτοπο. Ξεναντίας, τάρδαλε στο σαλόνι της, να τάρχη, να τού βλέπη πάντα. Δέν την πείραζε. Και τόντις τού τραπεζάκι εκείνο, με τα φλιντζάνια του γύρο γύρο, εί-

τανε δικό μου, είτανε από μένα, μά συνάμα είτανε και ξένο πράμα δέν τού φοροδουσε άπάνω σου, τάρδαζες σε μια γωνιά, εκεί τάρφινες. Μ' ένα λόγο, δέ σ' άγγιζε, δέν τέννοιωθες κολλημένο στο πετό σου. Και άλήθεια θάρμασα τού αίτημα τού γυναικίσιου που τόσο φιλά, μά και τόσο παστρικά, ξεχωρίζει ένα δώρο από τάρλλο. Θυμηθήτε κιόλας πως ο ίδιος, με τού χέρι μου, της τάρπερασα στάρφτιά της τάρ δυο τάρ σκουλαρίκια. Έκείνη τή στιγμή, τάρ κοκκίνισε! τάρ στοχάρστηκε πως άφου πάει να παντρεφτή, άφου άγαπή τού Φίλιππο κι άφου ο Φίλιππος τή άγαπή, χρέος της να ξεχάρση κάθε άλλονε. Ίσως μάάλιστα να της φάνηκε σαν άπιστία, σαν προδοσία προς τον άντρα της, μια τέτοια βραδεία κιόλας, τήν παραμονή τού γάμου της, νάρχη πιασμένα τάρφτιά της από κάτι που ο άντρας της δέν της τάρδωσε. Της έκαιγε τού πετό και τήν καρδιά. Λοιπόν έκαμε κουράγιο! ζύγωσε στο σιντριβάνι, τάρβριζε μέσα, τάρχωσε στον άμμο, να μήν τάρ διη κανείς, έπειτα όμως δέ βάρταζε, τάράχτηχε για τούτο και λιγοθύμησε—μήν έχοντας πια τάρ σκουλαρίκια.

Έτσι τού έρμήνευα με τού νού μου, ήτάρσο έπρεπε να βεδαιωθώ. Έπρεπε να βρω τόν τρόπο—και ή Φρόσω να μήν καταλάβη πως μου ήρθανε ύποψίες. Πήγα τή μέρα της ύποδοχής της να της κάμω βίζιτα. Πήγα όμως άργά, για να είναι και κόσμος, στις τέσσερεις, τέσσερεις ήμισυ τού κεντί, έπου σερβίριανε τού τού. Βρισκότανε ή Φρόσω κοντά στο σερβίτσιό και τούμαζε τάρ φλιντζάνια. Έγώ άρχισα τις όμιλλες με τήν παρέα, και σά να μιλούσα γι' άδιάφορα ζήτηματα, μά με ύφος που νάρκούση ο καθένας—και ή καθεμιά—είπα τήν άκόλουθη φρασούλα, που έννοείται πως τήν έφερνε πολύ φυσικά ή σειρά τού λέγου.

—«Μάλιστα! Κάποτε σudaίνουνε και τέτοια ένα πράμα που σου άρέσει, ένα πράμα που τάργαπής, άξιαφρα τάρ προτιμάς να τού χωριστής, να τού βίξης στο νερό, ίσια ίσια γιατί τάργαπής.»

Τήν ίδια, μά τήν ίδια τή στιγμή, μόλις άπόσασα τή φρασούλα, και ή Φρόσω, που κρατούσε στο χέρι της ένα φλιντζάνι, τάρφησε κ' έπεσε χάρμο.

Σηκώθηκα. Πιό σωστά πετάρχηκα. Για νάρλλάρξουμε κουδέντα, τήν παρακάλεσα να μου δώση τού σπασμένο τού φλιντζάνι, επειδή τέτοια γίνουναί μόνο στην Άγγλία κι άνάγκη να τούς στείλω μοντέλλο, για να μου φτειάσουνε άλλο, κ' έτσι να μήν τής λείπη.

Μου τάρδωσε, τού κουκούλωσα στο μαντίλι μου κ' έφυγα. Ένα κομματάκι έστειλα στην Άγγλία, καθώς της είπα. Τάρλλα τάρ φύλαξα κ' έδαλα μέσα στη σπασμένη τήν πορσελάνα τάρ δυο μου τάρ ζαφίρια, να τάρχω εκεί σά σύβολο της πιό άγνης, της πιό παρθενικής, μπορεί και της πιό άληθινής άγάπης που μου δέθηκε νάρταμώσω στη ζωή μου.

31 του Άλωνάρη—1 του Άβγούστου 1909.

ΣΥΓΧΑΡΗΣ

ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ*

(ΤΟ ΝΗΣΙ)

Ένώ ο Σαμοθρακίτης πήγε νάρβει, άλογα για να γυρίσωμε στη Χώρα, κάθησα στο μπακάλικο σε μια κληματαριά άποκάτω γυρισμένος κατά τού βαθούλωμα μιας ρεματιάς πλαταιάς που φουντόνου και κει έλιές και είναι άνδρια άνδρια και κει σπιτάκια. Άνάμεσα στους δυο λόφους που περνάει ή ρεματιά πάλι προβάλλει φεγγερή ή θάλασσα, και πέρα φαίνεται ή Άημνο χαϊδεμένη από τις στερνές άχτίδες τού δειλιού. Σά λίγο ήρθε και κάθησε στον ξύλινο πάγκο και ο σύντροφός μου ο Σαμοθρακίτης. Άίγο παράμερα στην ίδια τή θράνα άποκάτω καθόταν ένας με γένεια, με βράκες και με σιαδί! μαζώχτηκαν λίγο λίγο και άλλοι δυο τσοπάνηδες κεχαγιάδες με τάρ κόκκινα μαντίλια στο κεφάλι, δυο ψηλοί Ίμπριώτες ναυτικοί με τάρ σιαδία, κ' ένας νίος λιανός Σαμοθρακίτης, κουλός, με γένεια κι αυτός, βράκες και σιαδί και με καλόγνωμο πρόσωπο τάρ γυμνά του ποδάρια ήταν ξεροψημένα από τόν ήλιο και φαίνότανε φτωχός. Τόν ρώτησα αν μπορεί και δουλεύει και κείνος με κάποια ντροπή—«Είμαι δάσκαλος» μου κένει. Είναι γραμματοδάσκαλος στο Λάκωμα και συνάξει πότε πότε τάρ παιδιά και τούς μαθαίνει μερικά γραμματάκια. Ο ίδιος δέν ήταν βέβαιος για τήν ικανότητά του και γι' αυτό ντροπέταν λέγοντάς μου πως κένει τού δάσκαλο και ή ντροπή του μου άρεσε. Μά ο δύστυχος ήταν κουλός και πως να δουλέψει στα χωράφια; Σχεδόν μήτε έλιές να μάσει δέν μπορούσε και τί να κένει; Μηγαρίς άνθρωπος δέν ήσαν κι αυτός για να ζήσει; και οι νησιώτες είναι τόσο λιτσι. Έγώ

* Η άρχη στην άριθμό 355.

Και παιζογελοουσε με μια λεπτότατη ειρωνεία. Στα μπράτσα της είτανε τυλιγμένα φιδία χρυσά με ρουμπινένια μάτια. Τα χείλια της δέν είχαν τρυγημό.

(«Ω! να φύγω! να φύγω! να φύγω!»)

Άναταράχτηκε ο Ορέστης κ' ήθελε να σκωθεί κ' ήθελε να κλείσει τάρ μάτια του να μήν κυτάρξει, να πάει στο παράθυρο να τού ανοίξει, να ακούσει να δει τούς έργάτες που θάρχίζαν πια να πηγαίνου στην δουλειά σκυρτοί, σοδαροί, με τάρ βρια τους ζάλα, που πατούν γερά κι άντρήλικ και σθήνουν ρυθμικά στην άκρη τού άπεράντου δρόμου. Η θελε να δει και να χερει τού φως και τού άστρο τού πρωί ο και τάρ πουλάκια που θ' άνοίγαν τήν ώρα εκείνη τάρ ματάκια τους και τάρ χαιρετούσανε τόν ήλιο. Μά δέν μπόρεσε, άναστένανε μόνο κι άπλωσε άπάνω στα σεντόνια τάρ χέρια του, κουρατμένος.

—«Ω! πώς μ' άρέσεις! Πώς μ' άρέσεις, έτσι πεσμένος χλωμότατος!»

Και τότε κωμάωνε όπως κωμάωνε ένα όμορφο παράξενο ζώο, που σπικταρίζει άνυπεράσπιστο μέσα στα δίχτυα που τού σκιάσκαμε. Χαμογελούτε θριαμβευτικά και συλλογιμένη.

(—Μ' άρέσεις, γιατί μέσα στους τούτους κορε-

σμένους κ' έκφυλισμένους στο Παρίσι, έσύ μόνο έχεις τού φεγγερό άγκάθινο στεφάνι ενός ιδανικού. Τα μάτια σου δέ σθήσανε ίσένα κόμμα καινε από τήν πίστη, από τάρ δνειρα και τις όρμεις. Από πού μάς έρχεσαι; Από ποιές χώρες φλογερές που ώριμάζουν και χρυσώνουν τις μπανάνες και τούς χουρμάδες και τάρ μέτωπα τών προφηταν;)

Γελούσε πάντα σιγά-σιγά και τάρ δόντια της άχόρταγα και λαίμηργη γυαλίζανε κι άποτραβηγμένα είσανε τάρ χείλια της ήδονικά, λίσ και διαγκώνανε κανένα από τούς καρπούς εκείνους, τούς μελοστάλαχτους κ' έξωτικούς.

(—Άλλοτε ίσως νάρκανε μια καινούργια Ορησκεία. Έχεις τήν Τρέλα και τήν Πίστη που χρειάζεται. Μά τώρα..

«Tu es venu trop tard dans un monde trop vieux»!

Και γίνηκες όργανο δικό μου, ένα κωμικότατο ιδανικό, που χορεύει μπροστά μου για να με διασκεδάσει, ένα Πνεύμα ήράκλειο που καθεται εύνοχο στα πόδια μου και κλώθει όμορρους, μεταξωτούς συλλογισμούς για να περάσει ή ώρα μου, ώστόσο να βαρεθώ και με τήν άκρη τού ποδιού μου τού άναποδογυρίσω και τού διώξω..)

— Νόρα, Νόρα! τί συλλογάζαι; Πώς με κυτάρξεις έτσι; Φοβούμαι!

Μά ή Νόρα δέ μίλησε. Γλίστησε από τού κρεβάτι, άφθηκε πάλι τάρ μαλλιά της να ξεχυθού στους ώμους της κι άναπήδισε όρθια άπάνω στο μαλακότατο χαλί της κάμερας. Τού κορμί της πετάρχηκε κ' ύψώθηκε μέσα στο μπλέ σκοτάδι μακροστόθη κι όρμητικό, σά γάργαρο άναδρυσμα φρενασμένου σιντριβανιού!

— Οί μου! Μου φαίνεται τάρ τρελαθώ! Ού τρελαθώ!

Έσφιγγε με άγωνία τάρ χείλια του, τ' άσπροσημαδμένα από μια γραμμίτσα άπρό. Η μυρωδιά της βιολέτας που γέμιζε τόν άέρα, τάρ επιπλα, τού κρεβάτι, τού κορμί του, τού φαίνότανε άβάσταχτη, τότε πλαντούσε, τόν έπνιγε και πετάρχηκε άπάνω ζαλισμένος, τάρ γονατά του τρέμανε, τάρ μηλίγγια του βρούσανε κι όλα γύρω του στρογογυρίαν και χορεύανε.

«Ω! πώς όρθώθηκε μέσα στο μπλέ σκοτάδι άνυπόταχτο τού ένστιχτο της Σάρκας και πώς άρχισε να χορεύει σαν τή Σκλόμη μπροστά του, όμορφο και παντοδύναμο και γυμνό, με τάρ μπράτσα γεμάτα βραχιόλια, με τάρ χέρια γεμάτα δαχτυλί-

ὅμως χάρηκα πού ἦταν τέτοιος ὁ δάσκαλος στὸ Λάκωμα καὶ εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου πὼς πάλε καλλιτέρα αὐτὸς πού εἶναι ἄξιος νὰ μαθαίνει τὰ παιδιὰ μονάχα νὰ συλλαβίζουσαν παρὰ ἐκεῖνοι πού πασαλειμένοι συνταχτικὸ καὶ ἄγρια γραφῆ φορτύνουσαν σχολαστικὰ τὰ παιδιὰ μὲ βάρη ξένα καὶ στραβόνουσαν τὸ μυαλό τους μὲ μισὲς γνώσεις, κι αὐτὲς γιὰ τὴ ζωὴ τους ἀνωφέλευτες. Πρῶτῃ φορὰ πού δάσκαλος δὲ μοῦ χάλασε τὸ κέρι καὶ σὺν τὸν εἶδα δὲν τὸν ἐγνώρισα γιὰ δάσκαλο. Χαιρόμουν πού ὁ δάσκαλος αὐτὸς δὲν εἶχε ἄλλη διαφορὰ ἀπὸ τοὺς συνταχτικῆς του μόνο πού ἦταν κοιλὸς καὶ στοχαστικῆς νὰ χρησιμέψει τὰ λιγώστα κολλυδογράμματα πού ἐμαθε μικρὸς στὴ Χώρα γιὰ νὰ βγάζει κι αὐτὸς τὸ ψωμί του. Χαιρόμουν πού τὸ Λάκωμα δὲν τὸ μέλευε κανένα ξένο, σχολαστικὸ, δασκαλικὸ κεφάλι: μὲ ρούχα φράγκικα λιγδωμένα καὶ μὲ μύριους γραμματικὸς κανόνες γιὰ μετὰγγισμα. Χαιρόμουν πού δὲν ἀπάντησα στὸ Λάκωμα κανέναν ἀπὸ κείνους τοὺς τρομεροὺς κορβετοὺς—τελειόφοιτο καμιάς πολὺ μεγάλης τοῦ Γένους σχολῆς—πού πεθαίνουσαν στὴν ἐπίδειξη τῆς πολυγνωσίας τους καὶ στὰ μακαρονικὰ λόγια τὰ ἀνείξερα τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς ξένους ὅσοι τύχει καὶ περάσουσαν ἀπὸ τὰ μέρη τους. Ὁ κοιλὸς ὁ Σαμοθρακίτης, ὁ ξυπόλυτος, μὲ τὸ καλόγνωμο πρόσωπο, τις ξεθωριασμένες καθάρεις βράκες καὶ τὸ σικιάδι, δὲ μοῦ ἐδῆλε κανένα λόγο οὔτε μὲ ἀπαρέμματα οὔτε χωρὶς, μόνο δταν τὸν ρωτοῦσαν ἀποκρινόταν καὶ, μὲ ἀγάπη καὶ ἐπιεικεία, ἔλεγε γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ του πὼς μαθαίνουσαν εὐκόλα τὰ γράμματα καὶ θὰ τὰ μάθαιναν καλλίτερα ἂν δὲν ἔπρεπε καὶ τὰ χωράφια, τ' ἄλώνια καὶ τις ἐλιές νὰ κυτᾶζουσαν μαζί μὲ τοὺς γονιοὺς τους. Καὶ τὸν ἀγάπησα τὸ δάσκαλο αὐτὸν πού δὲ μοῦ χάλασε, τὴν ὄρα ἐκεῖνη, τὸ παστρικό, νησιώτικο, ἐρημικὸ κατατόπι.

Βέβαια θὰ ἤθελα νὰ ἦμουν τοῦ τόπου βασιλιάς γιὰ νὰ κάνω τοὺς νησιώτες πιδ ἀνθρώπους. Ἀλλὰ πάλι δταν τὸ ξανασυλλογίστηκα καὶ προεἶδα τὸ ἀποτέλεσμα εἶπα «καὶ ἔπειτα;» Κ' ἔπεσε ἡ βασιλική μου διάθεση, ἡ ἀναμορφωτική, ἔλεγε. Περισσότερες ἰδέες μοῦ ξυπνοῦσαν εἰ νησιώτες ὅπως ἦταν.

Οἱ δύο ναυτικοὶ ἀνέβαιναν ἀπὸ τις Μακρολιές, ὅπου ἦταν ἀραγμένο τὸ ἱμπριώτικο καράβι γιὰ νὰ φορτώσει κάρβουνα. Τοὺς ρώτησα γιὰ τὸ γέρο δεσπότη τους τὸν Ἰωαννίκιο πού τὸν γινώριζα. Ἀποκρίθησαν πὼς εἶναι καλὰ καὶ τὸν ἀγαποῦσαν στὸ νησί τους. Ἄκουσα τοὺς κεχαγιάδες πού μιλοῦσαν γιὰ τὸ

καραβὶ πού τοὺς ἔφερε ἀπὸ τὴν Τένεδο τὸ ἱμπριώτικο καράβι. Ἐπειτα ἔλεγον ἦσυχά ἦσυχά, σὺν ἀδιάφορα, γιὰ κάτι κατοικία πού τοὺς εἶχαν φύγει τὸ πρῶτ' καὶ δὲν τὰ ἔβρισκαν. Ὁ ἐδηγὸς μου τοὺς εἶπε πὼς κατὰ τὸ μεσημέρι εἶδαμε πέντ' ἔξη κατοικία σὲ μὴ ρηματιὰ, καὶ τοὺς ἐγγήγασε σὲ ποῖο μέρος. Οἱ δύο Σαμοθρακίτες βροκοὶ πού ἐπάνω τους ἔχουσαν μὴν εὐγενικώτατη τεμπελιὰ καὶ ποτέ τους δὲ βιάζουσαν, τώρα εἶναι ἐτοιμοὶ νὰ τρέξουσαν, νὰ γυρίσουσαν εἰς τὴ νησί, νὰ κυνηγήσουσαν ὄρες καὶ ὄρες πέντε κατοικία στὰ κατὰδραχα, ἀφοῦ τὰ γύρεψαν ἕλη μέρα καὶ δὲν τὰ ἦραν. Μὰ μήπως ἔχουσαν καὶ ἄλλη δουλειὰ ἀπ' αὐτὴν;

Τοὺς κέρασα ἔλουσαν ἀπὸ ἕνα κροσί. Ἦ ἄλογα ἀκόμα νὰ μᾶς τὰ φέρουσαν βράδυαζε καὶ ἡ Χώρα ἦταν δύο ὄρες ἀλάργα. Ὡς πού νὰ μᾶς τὰ φέρουσαν πῆγαμε κατὰ τὸ παρεκκλησάκι—ἄλλη ἐκκλησιὰ στὸ χωριὸ δὲν ἔχει—καὶ περάσαμε ἀπὸ ἕνα ἄλώνι, στὸ ψήλωμα. Ἀλώνιζαν τ' ἄλογα τὰ βροτοῦσε μὴ κὸρη πού στεκόταν κατὰῖσα ἐπάνω στὸ δοκάνι καὶ ἔφερνε γύρα τ' ἄλώνι. Ἄλλοι λιγνίζαν πάρα πέρα.

Ἐδῶ περὰ κι ἀνίπερα τοῦ Μαυριανοῦ τ' ἄλώνια
Ἐκεῖ οἱ δῶδεκα λιγνοῦν, οἱ δέκα συνεμπάζουσαν
Καὶ μὴ μικρὴ μελαχροινὴ τ' ἄλώνι ἐφροκόλει.
Ἦ μάννα τῆς τῆς λαλεῖ ἡ μάννα τῆς τῆ λέει
—Ἐβγα κὸρη ἀπ' τὸν κορνιαχτό, ἔβγα κι ἀπὸ τὸν ἦλιο
—Ἐγὼ τὸν ἦλιο θέλω τον, τὸν κορνιαχτό γιὰ πῶ τον
Μάνναμ, τὸν πρῶτο λιγνιστὴ ὄντρα νὰ μοῦ τὸν δώσουσαν
—Κὸρη μ' ὁ πρῶτος λιγνιστὴς πῶλλον προυνιὰ γυρεῖ
Γηρεῖ, ἰάστρι, πρόβρα καὶ τὸ φεγγάρι γίδια
Γηρεῖ, τὸν ἀγερνὸ, μαντρί νὰ τὰ μιντρίξει.

Ἄραγε τέτοια νὰ διαλογίζουσαν ἡ νησιωτοπούλα πού ἄλώνιζε καὶ γινώριζε βέβαια καὶ τὸ τραγούδι αὐτό, πού θὰ τὸ τραγούδισε κίβλας σὲ κανένα συγγενικὸ τῆς γάμο; Τὰ τραγούδια τους καὶ ἡ ζωὴ τους ἔλεγε! Σταμάτησε τὸ ἄλώνισμα ἡ κὸρη, καὶ σὰ μᾶς εἶδε ξένους διόρθωσε τὴ μαντίλα τῆς καὶ μὲ τὸ χέρι μάζεψε ἀπὸ τὸ πρόσωπό τῆς μερικὲς σκορπισμένες τρίχες καὶ τις ἔσασζε γιὰ νὰ μὴ χαλάσει ἡ χωρίστρα καὶ τὴν κατηγορήσουσαν στὸν κόσμον. Τοῦ περασμένου Ἀη-Γιαννοῦ τὴν παραμονὴ τί νὰ ἐμαθε ἀραγὲς ἀπὸ τὸν κλειδῶνα;

Ἀνέδηκα κατὰ τὸ παρεκκλησίον φτωχικὸ εἶναι καὶ μικροῦτσικο, καὶ παπᾶς δὲ λειτουργεῖ ταχτικὰ γιὰτὶ δὲ μνήσκει στὸ χωριὸ παπᾶς. Πότε πότε ἔρχεται ἀπὸ τὴ Χώρα γιὰ καμιά βράβωση, στεφάνωση ἢ λείψανο. Κ' ἔλεγε ὁ χωρικός πού μᾶς ἀκολου-

θοῦσε, πὼς δταν κατεβάζει τὸ χειμῶνα νερὸ τὸ Ἐροπόταμο δὲν περνᾶει ἀνθρώπος ἀπὸ τὴ ρηματιὰ καὶ ἔτσι καὶ ὁ παπᾶς δὲν ἔρχεται ἀπὸ τὴ Χώρα, καὶ παιδιὰ μένουσαν ἀβάφτιστα γιὰ καιρὸ, καὶ νεκροὶ ἀδιάβαστοι ἠάφτονται, καὶ περνοῦσαν μεγάλες γιορτὲς Ἁγίων ἀλειτούργητες. Ἐκαίγαν ὡςτόσο καντήλες στὸ παρεκκλησίον. Ἄναψα ἕνα κεράκι καὶ τὸ ἔστησα στὸ σιδερένιο χοντροφτετασμένο μικρὸ μανουάλι. Εἶδα ἕνα κόνισμα μὲ πέντε φουστανελλᾶδες ζωγραφιστοῦς ἦταν καὶ τὰ ὄνματά τους γραμμένα ἀποπάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τους, Μανουήλ, Θεόδωρος, Γεώργιος, Μιχαήλ καὶ πάλι Γεώργιος. Ἦταν οἱ πέντε νεομάρτυρες Σαμοθρακίτες πού χρόνια μετὰ τὸ χαλασμὸ γύρισαν στὸ νησί τους ἀφοῦ εἶχαν τουρκέψει στὴν Πόλη, καὶ ξαναγίνηκαν χριστιανοὶ καὶ γι' αὐτὸ τοὺς πῆραν οἱ Τούρκοι, τοὺς βασάνισαν καὶ τοὺς θανάτωσαν στὴ Μάκρη. Ἦ μνήμη τους γιορτάζεται στίς 6 τοῦ Ἀπριλίου κάθε χρόνο, στὴ Σαμοθράκη, στὴ Μάκρη καὶ στὸ Ἁγιον Ὄρος, κ' ἕνας μοναχὸς Ἰάκωβος τοὺς ἔγραψε καὶ ἰδιαίτερη ἀκολουθία.

Μᾶς ἔφεραν τ' ἄλογα καὶ καθαλικάψαμε περάσαμε τὸ Ἐροπόταμο, εἶδαμε ἀπὸ μακρὴς τις Μακρολιές καὶ τὸ ἱμπριώτικο καράβι ἀραγμένο, ἐκεῖ πού ἔπιασαν λιμῶνα καὶ οἱ Τούρκοι σὺν ἦρθαν γιὰ νὰ χαλάσουσαν τοὺς νησιώτες καὶ νὰ ρημάξουσαν τὸ νησί. Καὶ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τις ἐλιές, τὰ χωράφια, τοὺς φράχτες καὶ τις ἀνθισμένες λιγαριές πού βράδυ βράδυ σκόρπιζαν τὴ δροσερὴ μυρωδιὰ τους στὸν ἀέρα, ἀνεθήκαμε στὴ Σαμοθράκη. Τὸ χωριὸ ἦταν ἦσυχον καὶ μερικὰ παραθύρια φωτισμένα. Στὴ δόση, μὴλις ἔφεγγε μὴ στερνὴ χλωμὴ ἀντιφεγγιὰ, σχεδὸν σβουμένη, καὶ τ' ἄστρα ἔβγαιναν ἕνα ἕνα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΙΔΑΣ

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΗΝ ΟΞΩΠΟΡΤΑ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Καλλιτεχνικὴ ἔκδοσις τοῦ «Σεράπιου» τῆς Ἀλεξάνδρειας, μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ συγγραφέα. Πουλιέται σὶὰ γραφεῖα τοῦ «Σεράπιου» (Revue «Serapion». Alexandrie --- Egypte) φρ. 5. Γιὰ τοὺς συνδρομητὰς τοῦ «Σεράπιου» καὶ τοῦ «Νουμά» φρ. 3.

δια, μὲ τὰ νύχια τὰ βυμένα μὲ κινὰ.

Αὐτὸ ρουμπίνια ἀργοταλάζανε στὴν ἀκρὴ τῶν βυζῶν τῆς καὶ τοῦ ἀνάβανε τὸ αἷμα κ' εἶχε πλεξεῖ τὰ χέρια του γύρω στὰ γόνατά του καὶ κύταζε ἀπὸ τὸ κρεβάτι (πού εἶτανε βαθὴ καὶ σκοτεινὸ σὺν τῷ φῶς), κύταζε τὸ ἐστιαχτό του νὰ χορεύει, πότε ἀργά, σερτά, ποθοκουρασμένα, πότε τρελά καὶ μιννάδικα καὶ ξεφρενιασμένα, σὺν μπόρα σάρκινη, κι αὐτὸς ἔτρεμε γιὰτὶ φοβότανε, γιὰτὶ ψυχνεμιζότανε τὸ τί θὰ τοῦ ζητοῦσε... Ἀπάνω σὶ ἀσημένιο δίσκον τὸ κεφάλι τοῦ Προφήτη, πού διαλαλοῦσε στὴν Ἐρημὸ τῆς Γῆς τῆ Βασιλεία τ' Οὐρανοῦ.

— Μὴ! μὴ χορεύεις! μὴν κάνεις ἔτσι! Μὴ μ' ἀγγίζεις! μὴ μ' ἀγγίζεις! Μοῦ φαίνεται θὰ τρελαθῶ, Νόρα!

Ρῆχτηκε στὸ παραθύρον μεσόγυμνος, σὰ νὰ τόνε κυνηγοῦσε κανεὶς κ' ἡ Νόρα εἶχε τώρα πιά βάλει τὴ ρόμπα τῆς τῆ βουσσινὰ κ' εἶχε πέσει στὴν πολυθρόνα, κουρασμένη καὶ λυπημένη κι ἀκόρεστη.

Ἦ Ἀυγὴ ἀρχίζε τώρα νὰ φαίνεται ἀπὸ τις γρίλιες, χλωμὴ-χλωμὴ σὺν ἀρωστη γυναίκα. Ἐνα φῶς τρεμάμενον, πού μὴλις τώρα γεννήθηκε, ἡ τώρα ἀρχίζε νὰ πεθαίνει, φεγγαγλιστήρησε στὴν κάμερα, δειλὸ δειλὸ καὶ φοβισμένο. Κι ὡς ἀνοιξε τις κουρ-

τίνες τοῦ παραθυριοῦ ὁ Ὁρέστης, τὰ μάτια του πονέσανε στὸ φῶς κ' ἔπεσε στὸ νειθάνι δίπλα, μὲ ἀναποδογυρισμένες τις ἀπαλάμες ἐπάνω στὸ βελούδο κι ἀναγερότὸ τὸ κεφάλι ἀπάνω στὰ προσκεφάλια. Κι ὡς ὕψωσε τὰ μάτια του ἀπέναντι στὸν τοῖχον, τὸν ἀνοφοτισμένο ἀπὸ τὴν Αὐγὴ, ἕνα ἀνατριχιασμά φῶδον ἔσεισε τὸ κορμί του.

— Γιατὶ νὰ βάλεις αὐτὴ τὴ ζωγραφιὰ, γιὰτὶ νὰ βάλεις αὐτὴ τὴ ζωγραφιὰ, Νόρα;

— Τί! Δὲ σ' ἀρέσει; Εἶναι ἡ ζωγραφιὰ τοῦ Μορῶ, πού τόσο ἀγαπᾶς. Πόσες φορὲς δὲν πῆγαμε στὸ Μουσεῖον τοῦ Μορῶ γιὰ νὰ τὴ δοῦμε! Θυμᾶσαι; «Οἱ μνηστῆρες τῆς Πηνελόπης». Θυμᾶσαι;

Τὰ χεῖλια τῆς ἀνοιχτήκανε σ' ἕνα χαμόγελο καταπόφουρον θριάμβου, τὴν ὄρα πού καὶ τῶν δύο τους οἱ ματιές ἀργοσερνόντανε ἀπάνω στὴ μεγάλη ζωγραφιὰ.

Ἐνα αὐτοκρατορικὸ ξεφάντωμα, τραπέζια φορτωμένα μὲ κόκκινα κρέατα καὶ κόκκινα λουλούδια, ἄλλα ἀναποδογυρισμένα καὶ σπασμένα, οἱ μνηστῆρες ὄρατοι καὶ λεβεντόκορμοι πεθαίνανε ἀπάνω στὰ μαλακὰ κρεβάτια, λαθωμένοι ἀπὸ μεγάλα κόκκινα βέλη, πού σὺν κοντάρια βρέχανε ἀποπάνω. Μιὰ δούλα, βελουδένια κι ἀπαλή, χαδολογοῦσε κ' ἔ-

κρυφτε μὲ τὸ ζεστὸ κορμάκι τῆς μὴ μεταξομαλλὴ ἀλαφίνα. Στὴν ἄλλη ἄκρη ἕνας περὶφρανὸς Λεβέντης, ντυμένος γαλάζια, μ' ἕνα πορφύρον ξεφουτωμένο κόνιον, ὀλόρθον κερσωμένο ἀπάνω στὸ στήθος—(μὴν εἶταν ὁ Ἀντίνοος; μὴν εἶταν ὁ Ἀντίνοος;)—ἐρῶν ἀπότανε καὶ γύμνωνε τὰ στήθη του ἴσκαε κατ'ὼ ἀπὸ τὸν ἀφαλὸ κι ἄπλωνε τὸ ἄλλο του τὸ χέρι ἀτσαλόγλωσσος καὶ ὕβριστῆς (τὸ στόμα του εἶτανε γεμάτο κ' εὐτυχισμένο σὺν τὰ στόματα πού βρίζουσαν), λὲς καὶ προκαλοῦσε τὴν κατακόκκινη σαῖτιὰ τοῦ Ὀδυσσεὺς πού ἔρχότανε καταπάνω του βουζόνοντας νὰ τόνε σφάζει: — Σφάζε με! Τί μὲ μέλει; Στὸ χρυσὸ κλινάρι σου ἀγκάλιαζα ἐγὼ δέκα χρόνια τὴ γλυκειὰ γυναίκα σου! Δὲ φοβοῦμαι τὸ Χάρον ἐγὼ! Τὰ χέρια μου χορτασμένα εἶναι ἀπὸ τὰ ὠρατὰ κορμιά καὶ τὰ χεῖλια μου κουραστήκανε νὰ φιλοῦνε καὶ κύταξε! νὰ, τὰ μεριά μου χορτασνε ξεφαντώνοντας χρόνια καὶ χρόνια! Δὲ φοβοῦμαι τὸ Χάρον ἐγὼ!

Κι ὁ Παιητὴς δίπλα του, στεφανωμένος μὲ ρόδα, ἀνοίγει κιστὴς καὶ τιποτένιος τὰ χέρια του κ' ἐπικαλεῖται ἔλεος.

— Μὴ μὲ σφάζεις ἐμένα! Λυπήσου με! Ἐγὼ δὲν τραγουδοῦσα θεληματικὰ, μ' ἀναγκάζανε!

Ο "ΝΟΥΜΑΣ", ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Για την Αθήνα Δρ. Β. — Για τις Έπαρχίες Δρ.

Για το Έξωτερικό Δρ. Χρ. 10.

Για τις έπαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνη (2 Δρ. την τριμηνία) συνδρομές.

Κανένας δε γράφεται συνδρομητής ή δε στέλλει μπροστά τη συνδρομή του.

10 λεπτά το φύλλο λεπτά 10

Τα παρασμένα φύλλα του Νουμά πουλιούνται στο γραφείο μας στη διπλή τιμή.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα βιβλία (Σύνταγμα, Ομόνοια Έθν. Τράπεζα Υπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχιδρομου (Ακαδημία), Βουλή, Σταθμός υπόγειου Σιδηρόδρομου (Ομόνοια), στο κίβισκ (Γαλλοπούλου (Χαυτεία), στα βιβλιοπωλεία Έστίας Γ. Κολάρου και Σακέτου (Αντίκρου στη Βουλή).

Στην Κέρκυρα, Πάτρα και Βόλο, στα Πραχτορεία των Έφημερίδων, στον Πύργο στο βιβλιοπωλείο του κ. Κ. Βαρουξή.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

*Τρελλός και προδότης; — Αληθινοί άντρες —
Με πόξες και με σάλπιγγες — Το κράτος του νόμου — Όλα φυσικά — Ανγμοί και δλοφυρμού.*

ΟΥΤΕ τρελλός ο Τυπάλλος, ούτε προδότης. Όχι. Έκαμε κι αυτός ό,τι έκαμε κι όλος ο άλλος ο στρατός μας στο Γουδί. Έπαναστάτησε. Το Γουδί δε βάρηκε μ' αίμα, γιατί δεν του αντίσταθηκε κανείς. Στη Σαλαμίνα συνέθηκε το έναντίο. Και γι' αυτό δεν πέτυχε ή επανάσταση του Τυπάλλου.

Όσο είναι προδότης, λένε, γιατί πήγε να βουλιάζει τα θωρηχτά μας. Α δεν πιτύχαινε ή επανάσταση στο Γουδί ή ζημιά μας, με μās ζέτε, — και μιλούμε και για υλική και για ήθικη ζημιά — δε θάτανε μεγαλύτερη από τη ζημιά που θα παθαίναμε κι ο βουλιάζαν και τα τρία θωρηχτά και όλα τάντιορπιλλικά μας μαζί;

Θα μās πείτε στενοκέφαλους, μα έτσι έμεις τα κρίνουμε τα πράματα. Πάντοτε σχετικά. Ο Τυπάλλος, στη συνειδησή μας, θα μένει πάντοτε σαν ένας επαναστάτης που άπότυχε' όπως ο κ. Ζορμπάς κι άλλαικος ο «Στρ. Σύνδεσμος», σαν ένας επαναστάτης που πέτυχε. Αυτό είναι όλο.

*

Ο ΤΥΠΑΛΛΟΣ πολέμησε στη Μακεδονία. Πολέμησε

κι ο Δεμέστιγας. Μπορεί να πολεμήσανε κι άλλοι από τους αξιωματικούς του Ναυτικού που επαναστατήσανε την παρασμένη Παρασκευή μαζί τους. Όχι, λοιπόν προδότες, μα πατριώτες. Όχι, λοιπόν τρελλοί, μα παληκάρια. Γιατί το κάτω κάτω — τί τα θέτε; — διψάμε και για λίγη παληκάρια, αδιάφορο πώς θα μās φανερωθεί.

Κ' ύστερα από τη «Δευτέρα εν Σαλαμίνα ναυμαχία» της παρασμένης Παρασκευής, ά δεν τιμήσαμε και τόσο τους παρόνους μας, δείξαμε όμως στους όχτρούς μας πώς δε μās λείπουν οι αληθινοί και οι άποφασιστικοί άντρες. Και θάν τους κάνανε κάπως να μās συλλογίζονται.

*

ΔΕΙΛΙΝΟ. Στην πλατεία της Ομονοίας. Ένα στρατιωτικό σώμα περνάει γυρίζοντας από του Σκαρμαγκά. Σάλπιγγες, κόρδωμα, περηφάνεια,

Από που γυρίζει αυτός ο στρατός; Από τον πόλεμο; Και ή νίκη;

Αλομόνο! Σφίγγεται ή ψυχή κανέναν να βλέπει τέτια κρώματα. Καθήκανε οι άλλοι, οι άπόμειροι όρμοι, για να πάνε οι άντρες στους στρατώνες τους και είχαν ανάγκη να βαρούν οι σάλπιγγες τα νικητήρια, τη στιγμή που ο στρατός μας γύριζε νικητής και τροπαϊούχος από τον ένδοξο Έλληνοελληνικό πόλεμο;

Ούτε σπειρή μυαλό;

*

ΝΑ μην πολυκαμαρώνει δα και ή Κυβέρνηση πώς τα κατάφερε ΑΜΕΣΩΣ, σε λίγες ώρες, να επιβάλει στο κράτος του νόμου!

Αυτό το «Κράτος» και αυτός ο «νόμος» και αυτή ή ή επιβολή του κράτους του νόμου τι είχαν γίνει στις 15 του Τρωγτητή, όταν ο στρατός βρισκότανε μαζεμένος στο Γουδί;

Δεν μπορούμε να νιώσουμε τί είδος νόμος είναι αυτός, όταν παγαίνει ο στρατός και λείπει στην Κυβέρνηση: — Χτύπησε τους και ΘΑ ΣΕ ΣΥΝΤΡΕΩΩ!

«Κράτος του νόμου» επιβάλλεται μονάχα όταν ή Κυβέρνηση μπορεί να πει στο στρατό:

— Σε διατάζω να κάνεις αυτό κ' εκείνο!

Μα λέτε σήμερα να μπορεί ή Κυβέρνηση να ΔΙΑΤΑΞΕΙ, και μάλιστα το στρατό;

Όχι, λοιπόν ή Κυβέρνηση, μα ή Έκπνάστατη επέβαλε το κράτος του νόμου — για να λέμε τα πράματα με τέληθινό τους τόνομα.

*

ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ και ζούμε μέσα σ' επανάσταση. Αυτό πρέπει να νιώσουμε πιά όλοι μας. Κι όταν πιά το κλονίσουμε αυτό, θα ξηγήσουμε' εύκολα, δίχως να ξαρναζόμαστε, το κίνημα του Τυπάλλου, θα ξηγήσουμε' εύκολα και θα βρούμε φυσικό και κάθε άλλο κίνημα και κάθε άλλη στάση που θα γίνουν αβριο μεθαύριο.

Όταν ή επανάσταση κάνει το πρώτο βήμα της, όλα

πρέπει να τα καρτερεί κανείς και με τίποτε να μην ξεφνιαζέται.

*

ΠΙΑΣΑΝΕ τον Τυπάλλο, πιάσανε και τους άλλους. Καλά. Θα δικαστούνε, θα καταδικαστούνε για θ' άθωωθούνε. Θάν το δούμε μεθαύριο. Στο δικαστήριο όλα θα ξεδιαλυθούνε, όλα. Ίσαμε κείνη όμως την ώρα, για τόνομα του Θεού, άς μη μās τους κάνουν άνάγνωσμα οι έφημερίδες κι άς μη μās φουσκώνουνε με ψευτιές. Άς σεβαστούν επιτέλους λίγο και τα πρόσωπα κ' έμάς — άν όχι και τον έαυτό τους. Νά, λ. γ. ή «Έπερινή» της Τετάρτης έγραψε πώς ο Ζουμής και οι άλλοι έμα τους πιάσανε ίρχι-νήσανε τα κλάματα: «μετά λυγμών και δλοφυρμών ώδη-γέθησαν ενώπιον των χωροφυλάκων»!

Άθρωποι που άντικρύσανε άρθεα μια όβίδα τών 27 δεν κλαίνε σε μαρουδέλια μπροστά σ' ένα χωροφύλακα. Νά μās συμπαθάτε, άν έχουμε λάθος.

ΣΕ ΜΙΑ ΓΥΦΤΙΣΑ

*Τα παρασμένα κι ά μου πεις τί μ' όφειλει, τί βγάξω;
Στο χέρι μου άν μουσικές γραμμές ακολουθείς,
Τα παρασμένα λημονώ και μόνο έσε κοιτάζω
Που με τα θεία μάτια σου κοντά σου με κρατείς.*

Ω! μάτια! που στού δρόμου μου το θάμπωμα ούς βροίμα,

Αστέρια άνονειρόντα άγάπης, ποθητά.

Αστέρια που άπάνω σας το βλέμμα μου άφήκα,

Έσείς να μ' οδηγάσετε σε μέση όνειρετά.

Απ' το ήλιοβασιλεμα, σεις τις χροσές άχτίδες

Και τα παιχνίδια του φωτός και τις βαθιές ομιές,

Σκοτάδι και λαμπύρισμα, θλίψη γλυκειά κ' έλπίδες,

Σεις όλα τα κρατήσατε σ' ασύγκριτες ματιές.

Και τί άν ή νύχτα έρχεται ζηλιάρα να σας σβόση;

Περήφανα κι άτρόμητα γυρίζετε παντού.

Φτερά στο νου μου δίνετε και φως σ' όλη τη φύση,

Στα κύματα, στα σύγνεφα, στα βάθια τούθρανό.

Και σαν το φως το θείο σβει κι απλώνεται σκοτάδι,

Μόνη ή ματιά σου μουσικά τ' απλώνει ή σκοτεινή.

Τότε σ' αείτην το χαλασμό θωρώ του μαύρου Αδη,

Ανατριχιάζω... κ' ήθελα να βρισκόμουν εκεί.

Και να πνιγώ στο πέλαγο της μαύρης της ματιάς σου,

Νάβρω σ' αείτην Παράδεισο και Κόλαση βεθιά.

Χαρά κι θλίψη άφραση στα μαύρα κύματά σου,

Ζωή και θάνατο γλυκό σ' άγάπης άγκαλιά.

Αφέντη, μη με σφάζεις! Κλαίω, κυλισύμαι στα πόδια σου, σκλάβο σου κάμε με, πία με, δέρνε με, άφνή με μόνο να βλέπω, άφνή με μόνο να βλέπω, το φως το γλυκό της μέρας!

Κι άπάνω άπ' όλα τα κεφάλια κι άπ' όλα τα αίματα (δ! πώς έτρεμε συθέμελο το κορμί του Όρέστη και πώς χαμογελούσε θριαμβευτικά το χλωμό στόμα της Νόρας!) άπάνω άπ' όλα τα αίματα, στεφανωμένη σύγκορμα από άχτίδες και φίδια, ύψωνότανε άνάερα ή Πηνελόπη — τό Αιώνιον Θήλυ. — ήρημη, ασάλευτη, κυτάζοντας ποιός θα νικήσει, ποιός θάνατι ο πιότερο δυνατός, για να του χαμογελάσει και να του δοθεί.

Κι άπάνω από το μεσονύχτι των μελλιών της λαμποκοπούσε κατακόκκινος ένα θεόρατο άστρο...

Το σώμα του Όρέστη έκαίε. Έκλεισε τα μάτια του κι άνοιξε ίκετεύτικά — άν τον Ποιητή — τα χέρια του, άπαρηγόρητος.

Και ξετυλίχουνται τώρα τοπειτα τρελά μπροστά του, που δε μετακαλεύουνε και το λιοπύρι το γυμνό τα κλεί κ' είναι κίτρινα, σα νάκαι λιγωμένα κ' οι

ήσκιοι των δέντρων πέφτουνε και βάρουνε το χώμα και τα μονοπάτια στενά και ύπουλα λοξανεβαίνουνε και στραγγαλίζουνε τα πρέσινα βουνά.

Πουθενά πουλί και δροσιά κι άνάσκ. Και στη μολυβένια, στην άβάσταχτη σιωπή, τα τζιτζίκια μόνο που φωνάζουνε και τρυπώνε σα βελόνες την ψυχή...

(Θέ μου! Θέ μου!)

III

Όταν γύρισε σπίτι του ο Όρέστης, μέρα πιά, και βρήκε τη Χρυσούλα στο κρεβάτι σαν άποκοιμισμένη, μια περιφρόνητη άκράτητη του σπάρανε τα χείλια κ' ήθελε ν' άπλώσει το μπράτσο του, να τη σείσει, να την ξυπνήσει κι όπως θάνοιγε τα μάτια της και θάταν ακόμα σαστισμένη από τον ύπνο, να της ρήξει κατάψυχα, μέσα σ' ένα γέλοιο δυνατό, όλη την άηδεια και την άγανάχτηση που του προξενούσε, έτσι που κοιμότανε ήσυχη, για να ξυπνήσει ύστερα και ν' άρχισει, ποιός ξέρει, τ' ά κλάματα και τα παρακαλετά...

Η Χρυσούλα μήτε έκλαψε, μήτε τον παρεκάλεσε τις άλλες μέρες. Άρχισε να συνηθίζει. Με το

κεφάλι μέσα στα γόνατα, πεθωμένη από την κούραση και την άπελπισία, καθότανε όλη τη νύχτα, ένα κουβάρι άπάνω στην πολυθρόνα και περιμενε τον Όρέστη. Όλομόνχη μέσα στην πολυαγαπημένη εκείνη κάμερα, που τόσες φορές την είδε να λιγώνεται από την άγάπη κι από την ύποταγή, τα παρασμένα τ' άβλεπε να περνούνε από το νου της σαν όνειρο τόσο βρει από τη γλύκα, που έμοιαζε βραχνάς. Ο Όρέστης! Παντού ο Όρέστης! Σήκωνε τα μάτια της στη φωτιά που άναφτε μπροστά της και κύταζε τις φλόγες και κύταζε τη σταχτη και τα σαγόνια της χτυπούσανε από το κρύο. Ω! άς ήταν να μπορούσε να ξεδιαλύνει όλο το μαρτυριο κι όλη την άγάπη που της έκανε κοινότητα τη ζωή! Μα δεν ήξερε τίποτε, τίποτα. Ηξερε μόνο πώς άγαπούσε τον Όρέστη. Τον άγαπούσε τόσο πολύ που δεν της έμενε πιά δύναμη ν' άνοίξει το στόμα της και να του παραπονεθεί. Κκι γιατί να παραπονεθεί; Η άγάπη της δεν ήτανε πιά μεγάλη από τον πόνο; Και τότε γιατί να μιλήσει; Μιλεί κανείς σα ζητά το δικιο του κ' είναι άποφασισμένος να παλέψει για να το βρει. Μα ή Χρυσούλα τί να ζητήσει και τί να φωνάξει, άφου μήτε μπορεί, μήτε και θέλει να παλέψει. Η άγάπη της θάτανε πάντα

Το μελαγχρό σου δάχτυλο γιατί τὸ τριγυρίζεις
 Στῆς ἄσπρης ἀπαλάμης μου τίς μουσικὲς γραμμές ;
 *Ὅλα τὰ ξέρω τὰ παλιά γιατί μου τὰ θυμίζεις
 *Ἀφοῦ νὰ σβυθῶνται βλέπω τα σὰ μακρονὲς σιμῆς ;

*Ἄσε τὸ χέρι μου, ἄσε το' ἐμένα νὰ κυτᾶξῃς.
 Καὶ νὰ μου πῆς στὸ δρόμο σου, τοιγάρνα, τὸ μακρὸ
 *Ὅπου ποτὲ δὲ βροίκεται λιμάνι γιὰ ν' ἀράξῃς,
 *Ἀστὲρι διαβατάριον, ἀκούραστο πουλί,

*Ἔτσι παντοῦ ἐδιάβηκες χωρὶς νὰ σοῦ παραῖξῃ
 Χωρὶς νὰ κλαίῃ σου ἡ καρδιά στὸν τόσο χαλασμό
 Ποῦ τὸ γοργό σου πέρασμα ξεπῆλ ; δὲ σὲ τρομάζει
 *Ὅπου ἀφίνας πίσω σου στὰ σιγήνια πεθαμό ;

Μὴ μου μιλεῖς γιὰ τὰ παλιά χροιάρι κι ἢ μου τάζεις,
 Τὰ περασμένα ξέχασα, τὰ πλούτη παραϊτώ,
 Φτάνει μ' αὐτὰ τὰ μάτια σου εἰς τὰ μὲ κυτᾶξεις,
 Μάτια, ποῦ κόσμ' ὀνειρώτων μου δείχνουν μαγικό.

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΗΛΙΑ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ*

Παρόμοια ἐπικριτικὴ στάση τηρέσανε οἱ Ἕλλη-
 νες καὶ ἀπέναντι τῶν ἀπελευθερωτικῶν τάσεων τῶν
 Ἀρμενιδῶν, ἂν καὶ οἱ τάσεις αὐτὲς δὲν ἀγγίζανε
 τόσο τὴ σφαῖρα τῆς μεγάλης ἐλληνικῆς ἰδέας. Τῆ
 βαθύτερη σημασία τῶν ἀρμενικῶν σφαγῶν οὔτε σή-
 μερα ἀκόμα δὲν τὴν καταλάβαν ὀρθῶ οἱ Ἕλληνες.
 Τὸ ἐναντίον, οἱ Βούλγαροι δειξάνε σημεῖα ζωηρῆς συμ-
 πάθειας, καὶ ἡ Σοφία εἶτανε τὸ καταφύγιον τῶν Ἀρ-
 μενιδῶν ἐπαναστατῶν. Στὸ ἐξωτερικόν, τὰ ἐπανα-
 στατικὰ κομιτάτα τῶν Ἀρμενιδῶν, Βουλγάρων καὶ
 Νεοτούρκων βρισκόνταν σὲ διαρκῆ συνενόηση γιὰ
 τὰ μίση τῆς ἀνατροπῆς τοῦ ἀθλιοῦ καθεστῶτος τοῦ
 Χαμίτ καὶ τῆς ἐφραμογῆς ἀστικῶν μεταρρυθμίσεων.
 Οἱ Ἕλληνες ἢ ἀγνοοῦσαν, ἢ δὲν καταλάβαιναν ὀρθῶ
 τὴ βαθύτερη σημασία ὄλων αὐτῶν τῶν τάσεων.
 *Ὅλοι αὐτοὶ εἶτανε γιὰ κείνους «ψευτοεπαναστά-
 τες». Ποτὲ ἔθνος δὲν εἶχε πάθει τόση ἰθελουφλία
 καὶ ἀνικανότητα νὰ καταλάβῃ τὴν πραγματικότητα
 ὅσο τὸ Ἑλληνικόν, γιὰ τοῦτο ὅμως καὶ ποτὲ ἔθνος
 δὲ βρήθηκε ξαφνικὰ τόσο ἀπροετοίμηστο μπροστὰ
 σὲ ὀλέθρια γι' αὐτὸ γεγονότα, ὅπως αὐτό.

Τὴν ἴδια ἐπιπόλαιη στάση ποῦ πῆρε ἀπέναντι
 τῶν ὀρθοδόξων κρατῶν τοῦ Αἴμου, πῆρε, ἐννοεῖται,

*) Κοίταξε τὸ περατμένον φύλλον.

καὶ ἀπέναντι τῆς Τουρκίας. Κ' ἐδῶ τέλεια ἀνικα-
 νότητα νὰ μπῆ βαθύτερα στὴ ρίζα τῶν φαινομένων
 καὶ νὰ μκντέψῃ τὸ μέλλον. Τῆ σκπίλα τοῦ φρου-
 δαλικοῦ συστήματος τοῦ Χαμίτ τὴ θεωροῦσε ὄχι
 προσωρινὸ φαινόμενον, προσωρινὴ ἀνηθικὴ θέση,
 ἀλλὰ αἰώνια καταστάσι, φῦσει τάχατες, στοὺς
 Τούρκους, στοὺς μουσουλμάνους. Εἶναι τὴν σάπια
 ἢ Τουρκία ; Ἄρα πάντα θὰ εἶναι σάπια ἑσπερία
 δὲν ὑπάρχει ἐτοιμοθάνατος ποῦ τὸν προημενεῖ δια-
 μελισμός. Κ' ἡ κληρονομία του ἱστορικῶ ἀνήκει
 μόνο στὴν Ἑλλάδα, τὴν ἄλλοτε κυρίαρχη. Ἄλ-
 λως τε ὁ Πορθητῆς μᾶς ἔδωσε τὰ «μεγάλια προνό-
 μια», ποῦ καμιά δύναμη, καμιά ἐξέλιξι δὲν μπο-
 ρεῖ νὰ τ' ἀλλάξῃ ! Ὡστε ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος εἶμα-
 στε ἐξασφαλισμένοι. Οἱ Τούρκοι δὲ θὰ μᾶς πειρά-
 ζουν ποτέ. Εἶμαστε σχεδὸν σύμμαχοι μαζὶ τους.
 Τοὺς ἐπίφοβους Βουλγάρους ἂς κοιτάζουμε ! Καὶ
 δὸς' του τσακώματ' γιὰ ἐκκλησίες, γιὰ παρακ-
 κλήσια καὶ γιὰ πέντε δέκα ψευδοἕλληνες πατριαρ-
 χικούς, καὶ δὸς' του τόνους καὶ κκὸ στὴ Μακεδο-
 νία. Μεγαλύτερη μωσιπικὴ ἀδύνατο νὰ φαντασθῇ κα-
 νείς, μωσιπικ, ποῦ, ὅπως θὰ ἴδοῦμε πάρα κάτω,
 ὠφέλησε, ἐννοεῖται, μόνο τοὺς Τούρκους.

Ἡ τουρκικὴ ἐπανάστασι εἶτανε ἓνα μεγάλο
 ξαφνιασμα γιὰ τοὺς Ἕλληνας, δυστυχῶς ὅμως μόνο
 ξαφνιασμα καὶ ὄχι μαθημα. Τὰ ἔθνη δὲ διδάσκουν
 καὶ δὲ μορφώνονται, βέβαια, σὲ λίγους μῆνες.
 Ἔτσι, ποτὲς ἔθνος δὲ βρήθηκε σὲ τέτοια δύσκολη
 θέση, ὅπως τὸ Ἑλληνικόν ἀπέναντι τῆς Τουρκικῆς
 Ἐπαναστάσεως. Δὲν ἤξερε ἂν ἔπρεπε νὰ χαρῆ ἢ νὰ
 λυπηθῆ. Τὰ ἀζήτω» τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὸ Σύν-
 ταγμα δὲν μποροῦσαν νὰ ἔχουν κείνον το βαθὺ ἐν-
 θουσιασμό, ἐπειδὴ ἀποπίπω κρύβουνταν ἓνας ἀόρι-
 στος φόβος μπροστὰ τὸ μέλλον ἑνὸς νέου καθεστῶ-
 τος, ποῦ μήτε τὸ περιμένον, μήτε καὶ ἐργαστή-
 κανε νὰ τὸ δημιουργήσιν.

Β'.

Ἡ σημερινὴ θέση καὶ ἡ προσεχὴς ἐξέ- λιξι τοῦ ζητήματος

Ἐὰν ἡ Ἑλλάδα εἶχε στοιχειώδη κοινωνικὴ μόρ-
 φωσι, θὰ καταλάβαινε ἀμέσως, ἀναγκαστικὰ μὲ τὴν
 Τουρκικὴ Ἐπαναστάσι, δύο πράγματα : α) Ὅτι τὸ
 Σύνταγμα ὄχι μονάχα εἶναι μιὰ ἀνώτερη βαθμίδα
 ἐξέλιξης καὶ πολιτισμοῦ, καὶ ἐπομένως ἐπιθυμητό,
 ἀλλὰ καὶ ἀναπόφευκτο, γιὰ τὴν ἱστορία δὲ γνωρί-
 ζει παράδειγμα ἔθνους καὶ κοινωνίας, ποῦ νὰ ἔμεινε

ζωῶνως στὸ φεουδαλικόν, ἀπολυταρχικόν καθεστῶ.
 Ἄφοῦ λοιπὸν εἶναι ἀναπόφευκτο, καὶ ἔχτρικὴ
 στάσι ἐναντίον του εἶναι δονκιχωτικὴ ματαιοπονία,
 ποῦ μόνο ζημία φέρνει, ἐπειδὴ ἀπορροῦφῃ τίς δυνά-
 μεις σὲ οὐτοπιστικὴ διεύθυνσι. Τὸ μόνο ὀρθὸ λοιπὸν
 εἶναι ἡ ἀναγνώρισι τοῦ ἀναπόφευκτου γεγονότος
 καὶ ἡ ἐξέλιξι καταλληλῆς θετικῆς ταχτικῆς ἀπέ-
 ναντί του. β) Ἐπειδὴ τὸ ἀστικὸ Σύνταγμα, σὺν
 ἀναπόφευκτο ἀποτελεσμά θὰ ἔχῃ τὴν πολιτικὴ ἀνα-
 γέννησι καὶ τὸ δικαίωμα τῆς Τουρκίας ἀπο τὴ μιά,
 καὶ τὸ ἀνθίσμα τοῦ ἀστικοῦ σαβινιστικοῦ πατριωτι-
 σμοῦ τῶν Τούρκων ἀπο τὴν ἄλλη, ἀναγκαστικὰ θ'
 ἀλλάξῃ καὶ ὅλη ἡ ὑπόστασι τῆς Τουρκίας, ὅλη
 τῆς ἡ στάσι ἀπέναντι τῆς Εὐρώπης, τῶν γειτόνων
 κρατῶν καὶ τῶν ὑποτελῶν ξένων φυλῶν. Ὁ ἀθε-
 νῆς τῆς χτέος, ὄχι μόνο θὰ λιύῃ πλέον, ἀλλὰ στὸν
 τόπο του θὰ μπῆ ἓνας νέος, γερός καὶ γεμικός
 σφρίγος παράγοντας, ποῦ θὰ ὑπερτερῆ κατὰ πολὺ
 στὴ δύναμη ὄλων τοὺς ἄλλους παράγοντες τῆς
 Ἀνατολῆς. Ἡ ἀλλαγὴ λοιπὸν τῶν συνθηκῶν ἀναγ-
 καστικὰ πρέπει νὰ φέρῃ ἀλλαγὴ τῶν σχέσεων τῶν
 διαφόρων παραγόντων τῆς Ἀνατολῆς ἀναμεταξύ
 τους. Ἡ ἐμφάνισι νέου ἔχτροῦ, πολὺ πλέον ἐπι-
 κίνητου καὶ πολυπληθέστερου καὶ σαβινιστικοῦ,
 ποῦ φουβρίζει ἐξ ἴσου τὴν ἐθνικὴ ὑπόστασι τῶν
 ἄλλων φυλῶν (γιατὶ πρῶτος ὄρος τοῦ ἀστικοῦ πα-
 τριωτισμοῦ εἶναι νὰ μὴ ἀνέχεται δίπλα του ἄλλοτε
 ξένο πατριωτισμὸ) ἀναγκαστικὰ πρέπει νὰ φιλιώσῃ
 τοὺς χτέος ἔχτρος, γιὰ κοινὴ ἀμυνα ἐναντίον τοῦ
 νέου ἐπικίνητου ἀντιπάλου.

Ἄλλ' ἂς ἴδοῦμε πρῶτα ποῦ εἶναι ἡ δυνατὴ
 ἐξέλιξι τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος.

Σ' αὐτὸ ἡ ἱστορία δείχνει τρία ἀνάλογα
 κράτη : τὴ Ρωσσία, Αὐστρία καὶ Πρωσσία. Κράτη
 μὲ ἀνάμιχτο πληθυσμὸν ὅπως ἡ Τουρκία. Ἡ πολι-
 τικὴ ὅμως τῶν τριῶν αὐτῶν κρατῶν ἀπέναντι τῶν
 ὑποτελῶν φυλῶν διαφέρει ἀναλόγως τῆς δυνάμεις
 τῆς κυριαρχούσης φυλῆς. Στὴν Πρωσσία λ. χ. ἡ
 κυριαρχούσα φυλὴ εἶναι τόσο ἰσχυρότερη καὶ ὑπερέ-
 χει ὄχι μόνο στὸν πολιτισμὸν ἀλλὰ καὶ στὸν ἀριθμὸν,
 ὥστε ἔχει ὅλη τὴν εὐκολία νὰ πιεζῇ τοὺς ὑποδοῦ-
 λους Πολωνοὺς καὶ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ τὴν ἐθνικὴ
 τους ἐξέλιξι. Ἔτσι ἡ πολωνικὴ ἐθνικότητα σμα-
 γιάζεται μὲ τὸν ἀπανθρωπότερον τρόπο στὸ μονο-
 πάλιον τῆς «γερμανικῆς πατρίδος». Κι αὐτὸ γίνεται
 ὄχι γιὰ τὸ ἴσον οἱ Γερμανοὶ εἶναι δῆθεν φῦσει ἀπάνθρω-
 ποι, ὅπως φωνάζουν οἱ Πολωνοί, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἑσθε-
 νικὴν καὶ τὰ χεῖρα τῆς παγωμένα ἀπὸ τὸ κρύον,
 σφιγγανὲ ἀπελπισμένα τὰ σίδερα τοῦ μπαλκονιοῦ.
 Κι ἀποξοχιάτανε. Ὅσο ποῦ, μὲρα πιά, ἄκουε τὸν
 Ὀρέστη νῆχεται κ' ἔτρεχε στὸ κρεβάτι τους ἀλα-
 φροπατητὰ κ' ἔκνε τὴν κοιμισμένην, γιὰ νὰ μὴ
 θυμώσῃ ὁ Ὀρέστης πὸς ξαγρυπνοῦσε καὶ τὸν περι-
 μενε. Καὶ συμμζεύσανε ὅσο μποροῦσε πιδό μίση, γιὰ
 νὰ μὴν τὴν ἀγγίσουν τὰ χεῖρα τοῦ Ὀρέστη, ποῦ
 εἶσαν ἀκόμα γεμάτα ἀπὸ τὴν Ἄλλη.

— Ὅέ μου ! ἂν μ' ἀγγίξῃ θὰ πεθᾶνω ἀπὸ τὸν
 πόνον !..

Ἡ καρδιά τῆς κάτω ἀπὸ τὸ σκέπασμα χτυ-
 ποῦσε τόσο δυνατὰ ποῦ θροοῦσε ἡ Χρυσούλα, ἀντι-
 λαλοῦσε ὅλη ἡ κάμερα. Ἐτκούρε χαμηλά, ἔκρυφε
 μέσα στα προσκεφάλια τὸ πρόσωπό τῆς καὶ δάγκωνε
 τὰ σεντόνια καὶ κρατοῦσε τὰ στήθια τῆς νὰ μὴν
 ταραζοῦνται πολὺ καὶ νὰ μὴ σε οὔτε τὸ κρεβάτι.
 Κι ὁ Ὀρέστης ἔμπαινε, ἔσκυφε ἀποπάνω τῆς νὰ
 δεῖ ἂν κοιμάται, κατὶ μουρμουρούζε θυμωμένος καὶ
 γδυνότανε νευρικός, ἀνήσυχος καὶ ἀποκοιμότανε εὐδὺς
 λυρασμένος ὡς εἶτανε. Ὡ ! πῶς δὲ λιγοθυμοῦσε ἡ
 δύστυχη τὴν ὄρα ποῦ ὁ Ἀγαπημένος ἔσκυφε ἀπο-
 πάνω τῆς κ' ἡ μυρωδιὰ τῆς Ἄλλης, ποῦ εἶχε μου-
 σκέψῃ τὰ ρούχα, τὰ μαλλιά, τὰ χεῖρα τοῦ Ὀρέστη,

πιδὸ μεγάλη καὶ θὰ τὴν τραβοῦσε αἰώνια στὰ πόδια
 τοῦ Ὀρέστη σκλάβος.

— Ὅέ μου ! Ὅέ μου ! Κι ἀπὸ τὸ Θάνατο πιδὸ
 δυνατὴ ναι ἢ Ἀγάπη..

Σπρότανε στὸ παράθυρον κι ἀκούμποῦσε τὸ
 μέτωπο, τὸ στόμα, τὸ μάγουλο, τὰ χεῖρα ἀπάνω
 στὰ παγωμένα τζάμια—ὦ μὲ τί λαχτάρα περιμένε
 νὰ κλάψῃ, νὰ νοιώσῃ ἀπάνω στὰ μάγουλά τῆς ; τὰ
 δάκρια ζεστὰ νὰ τρέχουνε καὶ νὰ τῆς δίνουνε ὑπο-
 μονή ! Μὰ τὰ μάτια τῆς εἶσαν στεγνὰ καὶ στει-
 ρεμένα τώρα ἀπὸ τὰ περατμένα πολυδάκρυα νυχτέ-
 ρια..

Ἐξῆρου ἡ καρδιά τῆς ἀναπετάριζε. Κάποιος
 περνοῦσε ἀπὸ τὸ δρόμον. Τὰ βήματά του ὀλοένα σι-
 μῶνουνε καὶ γίνονται πιδὸ δυνατὰ καὶ μοιάζουνε
 τὰ βήματ' αὐτοῦ Ὀρέστη. Ὄναι ὁ Ὀρέστης ! Κρα-
 τεῖ τὴν ἀναπνοή τῆς, τεντώνει τὸ λαϊμό, προσπα-
 θεῖ ν' ἀκούσῃ, μὰ τ' αὐτιά τῆς βουίζουνε, μὴ
 πλημμύρα ἀκούει νῆχεται, νὰ βουῖ καὶ ν' ἀνεβαί-
 νει σὰ θάλασση... Ὄναι ὁ Ὀρέστης ! Καὶ τὴ
 στιγμὴ ποῦ ἐτοιμάζετ'κι νὰ τρέξῃ στὸ κρεβάτι νὰ
 κάμῃ τὴν κοιμισμένην, γιὰ νὰ μὴ θυμώσῃ ὁ Πο-
 λυαγαπημένος, νοιώθει τὰ βήματ' αὐτοῦ περνοῦν καὶ
 ν' ἀλαργίνουν καὶ νὰ σβῆνουναι στὸ γόρισμα τοῦ

δρόμου καὶ πέφτει πάλι στὴν πολυθρόνα καὶ λέει :

— Ἀργεῖ.. Ἀργεῖ.. Χτέος ἦρθε πιδὸ ἑνωρίς.

Ἐνὸς παράπονον τῆς πῆρε τὴ Χρυσούλα, σιγα-
 λινοὶ καὶ παιδικήσιον κι ἀκούμπησε τὸ κεφάλι ἀνα-
 γερτὸ στὴν πολυθρόνα κι ἄρχισε νὰ κλαίει, νὰ
 κλαίει. Ὅλα τὰ πράματα γύρω θολωθήκανε, ὅλα
 τὰ θαμπασκέπασε μιὰ χυνοπαριάτικη, κελόγωναμη
 βροχούλα. Κι ὅλα μαζὶ, θαρροῦστες, παραπονιούτανε
 καὶ λέγανε :

— Γιατὶ τῆ σκοτώνεις, Ὀρέστη ; Γιατὶ τῆ σκο-
 τώνεις ; Τί σοῦ ἔκαμε ;

Ἄλαφρωτε ἡ Χρυσούλα κι ἀνοιξε τὴν πότα
 καὶ σήρθηκε στὸ μπαλκόνι. Σιγαλιε. Λίγα ἄστρα
 ἀκόμα ἀποπάνω τῆς λάμπανε κι ἀρχίζαν κι αὐτὰ
 νὰ πνίγουνται στὸ ναλατένιον φῶς τῆς ἡμέρας ποῦ
 ἔρχότανε. Ὅλα τὰ σπίτια μὲ κλειστά τὰ παράθυρα
 καὶ τίς πόρτες κοιμόντανε. Τὸ ἓνα κοντὰ στὸ ἄλλο
 συμμζεύμένα. Μιὰ γαλήνη, μὴ ἀλησιμονιὰ σαβάνωνε
 μ' ἓνα γαλάζιον πέπλον καὶ σπίτια καὶ δέντρα καὶ
 μπαλκόνια καὶ περνοῦσε ἀπάνω ἀπὸ τὴ Χρυσούλα
 καὶ πύλιζε τοὺς στοχασμοὺς τῆς κ' ἔσμιγε μυστη-
 ριακὰ τὴν ψυχὴ τῆς μὲ τὰ πράματ' αὐτὰ καὶ ἀποκεῖ
 ξε-
 χυνοῦσαν καὶ σκέπαζε τὸν οὐρανὸ κ' ἔσβηνε τ' ἄστρα.
 Ἀνοιχτὰ τὰ μάτια τῆς Χρυσούλας κυτᾶζανε ἐξτα-

τους είναι τέτοια, θέση ισχυρού απέναντι αδύνατου. Και όλα τα ζητήματα στον κόσμο είναι ζητήματα δυναμικά. Μήπως οι ίδιοι Πολωνοί στη Γαλικία δεν πιέζουν εθνικώς τους αδύνατους Ρουσίνους; Μήπως κι αυτοί οι υπερπολιτισμένοι και φιλελεύθεροι Άγγλοι δεν πιέζουν τους Ίρλανδοί; Τι περιμένετε λοιπόν από τους άλλους; Όλα είναι ζητήματα δύναμης, ζητήματα θέσης και όχι φύσης.

“Ας έρθουμε στο δεύτερο παράδειγμά μας, στην Αυστρία.

‘Εδώ έχουμε αντίστροφους δρους: Όσο οι πολυάριθμοι υπόδοιοι λαοί κοιμούνται το φεουδαλικό τους ύπνο, οι σχετικά ολιγάριθμοι κυρίαρχοι γερμανοί, έπωφελομένοι του άνωτέρου πολιτισμού τους, κατορθώσανε να επιβάλουν σ’ όλους μια αγεμανική πατρίδα, με μια ένιαία γλώσσα και ένιατο γερμανικό πολιτισμό. Με το άστικό όμως ζύπνημα των λαών της τα πράγματα άλλαξαν. Όλοι οι πολυάριθμοι ύποτελείς λαοί της ζωντανέψαν και άρχισαν να απαιτούνε τα άστικά, εθνικά δικαιώματά τους: γλώσσα, πανεπιστήμιο, τοπική αυτοδιοίκηση κ.τ.λ., με μια λέξη εθνική αυτοτέλεια. Οι Αυστριακοί Γερμανοί βρήθηκαν τόσο λίγοι, και έπομένως τόσο ανίσχυροι απέναντι του όγκου των έξεγερθέντων ύποτελών τους (Ούγγρων, Πολωνών, Τσέχων, Κροατών, Ίταλών κ.τ.λ.), ώστε αναγκάστηκαν βαθμηδόν να ενδώσουν και να υποχωρήσουν εις όλες σχεδόν τις απαιτήσεις τους. Κ’ εδώ, βλέπετε, ζήτημα δυναμικό.

Όσο για τή Ρωσία, κ’ εκεί βλέπουμε το ίδιο φαινόμενο. Όσο πριν από την επανάσταση, ένωθε τον έαυτό της άπολύτως ισχυρόν, επέζε κτηνωδώς όλους και πολιτεύονταν δόλια έκρωτιστική πολιτική στην Πολωνία, στον Καύκασο και παντού. Και αυτόν τον άνωτερο γερμανικό πολιτισμό των κυβερνήσεων της Βαλτικής προσπάθησε να καταστρέψη, έκρωσιζουσα δὲ τής βίας τὸ Πανεπιστήμιον τής Δορπάτης, μετατρέπουσα τὸν λαμπρὸν αὐτὸν φάρον τής ελεύθερης έπιστήμης σὲ εστία ταπεινῆς μούχλας. ‘Επιτέλους ὁ σοβινισμὸς τής ρωσικῆς κυβέρνησης έφτασε σὲ σημεῖο νὰ καταργήσῃ τὰ πολιτικά προνόμια τοῦ μεγάλου δουκάτου τής Φιλανδίας, τὰ ὅποια εἰσεβάστηκαν ἐπὶ ἑνα σχεδὸν αἶωνα τόσοι αὐτοκράτορες.

(Στάλλο φύλλο τελώνει)

Γ. ΣΚΑΗΡΟΣ

ΜΕ ΜΑΝ ΔΡΑΧΜΗΝ ΚΕΡΔΟΣ 100 000 ! ΛΑΧΕΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

“Εκαστον γραμματίον ισχύον διὰ τὴν κλήρωσιν 25 Ὀκτωβρίου 1909 τιμᾶται ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς.

ΚΕΡΔΗ ΕΚΑΣΤΗΣ ΚΛΗΡΩΣΕΩΣ :

ΜΕΓ ΚΕΡΔΟΣ	ἐκ δραχμ.	100,000
1 Κέρδος	»	25,000
1 Κέρδος	»	10,000
3 Κέρδη	»	3,000
5 Κέρδη	»	1,000
118 Κέρδη	»	100
557 Κέρδη	»	50
1000 ἐν ὅλῳ κέρδη ἀξίας δραχμῶν.....		225,000

Γραμματία πωλοῦνται. Εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα καὶ λοιπὰς δημοσίας ἀρχάς, εἰς τὰς Τραπεζάς, εἰς τοὺς σταθμάρχας καὶ στασιάρχας τῶν σιδηροδρόμων, τοὺς διαχειριστὰς τῶν μονοπωλίων καὶ τὰ πρακτορεῖα τῶν ἐφημερίδων. Δραχμ. μιᾶν ἑκαστον γραμματίον, ισχύον διὰ μιᾶν ἐκ τῶν τριῶν τελευταίων κληρώσεων. Διὰ πᾶσαν πληροφόριον ἢ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυντέον εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων, ἑπισημεῖον ὀικονομικῶν εἰς Ἀθήνας.

Ὁ διευθύνων τμηματάρχης
Γ. ΚΟΦΙΝΑΣ

Η ΖΟΥΡΛΟΜΑΝΔΙΑΔΑ

Η ΒΟΥΛΗ

Ίώ, πό, πό! Τι σφοδρά!
Σὰ μιλῆσω τὸ σποθὶ
σὸ σωπῆσω τὸ πιστόλι
ρέμα γῦρο μου βαθὺ
καὶ λογιῶ λογιῶ διαβόλοι!
Τῖδεσθε κι ἄλλη φορὰ;

ΤΟ ΚΑΗΤΑΝΑΤΟ

Μίλα βρέ, διαβόλου γέννη,
βουβαμάρα σὲ κρατεῖ;
Τέσσερα σὲ κάνω κ' ἔνο,
τί ζαρώνεις, σὸ γατί;

Η ΒΟΥΛΗ

Θὰ μιλῆσω, θὰ μιλῆσω ..
(τί νὰ πῶ καὶ τί νὰ φῆσω ;)

ΤΟ ΚΑΗΤΑΝΑΤΟ

Μιλῆσες, μωρὴ σιραβή;
μιλῆσες, πινάθεμά σε;
τόσα χρόνια μοῦ κοιμάσαι,
τώρα ξύπνησες, ζαβή;
Μὲς στὰ χάλια σου τὰ τόσα,
θὰ σοῦ κόψω καὶ τὴ γλώσσα!

Η ΒΟΥΛΗ

Ίώ, πό, πό! Τι σφοδρά!
Τῖδεσθε κι ἄλλη φορὰ;

Ο ΚΟΦΙΝΑΤΟΣ

Μὴ μοῦ κλαῖς, νὰ σὲ χ' ρῶ,
τί θὰ κάνης μὲ τὸ κιάμα;
“Έγγοι σου καὶ γὼ μισοῦ
νὰ τὰ σιάξω μ' ἕνα θάμα!
Ρόδες, μάτια μου, σὸ βάνης,
δὲν θένε θὰ τοὺς κάνης
θὰ μπορεῖς καὶ νὰ γυρίσης
ξάφρον σὴ μεριά τῆς Δύσης
κι Ἀνατολικά σὰν εἶσαι!
“Ελα! τὴν καρότου σήσε!
Κάποιον Χόντζα ποραμόθια
μάθε το πὸς εἶν' ἀλήθεια!

Γ. Ν. ΑΒΑΖΟΣ

ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΔΙΩΤΗ

ΠΑΛΙΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

ΠΟΥΛΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ ΔΡ. 2
ΚΑΙ ΔΡ. 2 1/2 ΓΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ

ΟΙ ΛΟΞΟΙ ΣΤΡΑΤΟΚΟΠΟΙ

Πουλιέται στὰ γραφεῖα μας δρ. 2.

δροῦσε καταπνικῶς τῆς κ' ἤθελε νὰ τῆς πνίξει καὶ πῶς δὲν πέθαινε τὴν ὥρα ποὺ ὁ Ὁρέστης μέτα σὲ κάποιον ἔνερο ἀνατάραιζε τὸ κορμὶ του κι ἔπλωνε τὰ μπράτσα του καὶ τὴν ἀγκάλιαζε σφιχτὰ-σφιχτὰ κ' ἔλεγε σιγὰ καὶ γλυκὰ (ποτὴ τῆς, ποτὴ τῆς ἢ Χρυσούλα δὲν ἄκουσε ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Ὁρέστη τόση γλύκα), ἔλεγε:

— Νόρα! Νόρα!...

IV

“Ἐτσι περνοῦσανε οἱ μέρες, ἔτσι κ' οἱ νύχτες.

Τρομαχμένοι ἀπὸ τὸν κατήφορο ποὺ ἐπαιρνε ἡ ζωὴ του ὁ Ὁρέστης. Τὰ νεῦρα του τ' ἀδυνατιζόμενα ἀπὸ τὴς ἀμαρτωλῆς νύχτες τρέμναν σὺρζα καὶ στὸ πὸ μικρὸ ἄγγιγμα τῆς καθημερινῆς ζωῆς. “Ἐπερτε καὶ κάθε μέρα. Ὁ μεγάλος ἰδεολόγος ἐβγαίνει ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς Γυναίκας, με τὰ νεῦρά καὶ τὰ ἰδανικά σπασμένα. “Ἐβγαίνει ἀπὸ τὴς ψυχρονίχτρες ἀγκαλιῆς τῆς αἰώνιας Δαλιδάς, χωρὶς ν' ἔχει πιά ἀπάνω στὸ μέτωπό του τὴς χρυσῆς ἐκείνης τρίχες ποὺ τόσο μοιάζουσε ἀχιτίδες.

Πήγαινε κ' ἐρχότανε ἀνήσυχος. Τὰ ἐρωτηματικά ὑψωνότανε σὰ φίδια μέσα του καὶ τοῦ φαρμακῶναν

τὴ ζωὴ.

— Γιατί νάμαι ἔτσι; Γιατί; Ποιὰ ἢ αἰτία τῆς ἀρρώστιας μου; Γιατί ἡ δυσκρονία αὐτὴ ἢ τρομαχτικὰ τῆς ψυχῆς μου με τὴς ἄλλες ψυχῆς; Θέλω νὰ ζῆσω ἁρμονικά, νὰ ἡσυχάσω, νὰ προσαρμαστῶ, κ' ἐγὼ κάθε μέρα σκοντάφτω κ' αἰματώνομαι καὶ σέρνομαι στὸν γκρεμό. Γιατί; Τι ἔχω; Ποῦ χέρι με σπρώχνει καὶ με σπᾶ;

Δὲν ἤξερε κι αὐτὸς ὁ ἴδιος μήτε τί θέλει, μήτε πῶς νὰ τὸ θέλει. Μέσα του χοχλάζανε ὀγκασμοὶ ἀντάρτικοι κι ἀπειθάρχητοι. Τὸ μυαλό του ἔμοιαζε με τ' ἔρινα κι ἀυστημακτοποίητα νεφελώματα, ὅπου μυρμηγκιάζουσε, ἀγέννητα ἀκόμα, χιλιάδες ἄστρα. Πρέπει νὰ συμαζεύτουνε, νὰ μικρύνουσε καὶ νὰ πῆζουσαν γιὰ νὰ γενοῦνε κόσμοι.

Κ' εἶτανε ἔτσι ἀναμαλλιάρικα ἡ ψυχὴ του παρκαδμένη, χωρὶς ἐκλεχτικότητα, χωρὶς ρυθμὸ δικό της, σὲ όλες τὴς παράττιρες ἐπίδρατες τῆς ζωῆς. Πόσες φορές, ἀνευρεκ κι ἀνόμεξα, δὲν εἶχε ἀποφασίσει ν' ἀποφεύγει κάθε ὠραῖο πειρασμὸ καὶ κάθε μαργιόλιχο μονοπάτι ποὺ θὰ τὸν παραστράτιζε, σέρνοντάς τονε σὲ ζῆνη ἀπὸ τὸν προορισμὸ του κορυφῆ!

Θέλησε κάποτε νὰ ἐπιβάλλει κάποιον πειθαρχία στὰ βιβλία ποὺ διαβάζει, στὰ πράγματα ποὺ θὰ

ρεῖ, στοὺς στοχασμοὺς ποὺ κάνει. “Ἐτσι οἱ ἰδιότητες του δὲ θὲ προχωροῦσανε ἀσύνταχτες καὶ σκάρπιες, με θὰ σαχνόντανε όλες σκληραγωγημένες καὶ πειθαρχικῶς νὰ κυριέψουσε τοῦ πολιτοκοῦμένου Ἰδανικοῦ του τὸ Κάστρο.

Σκέδια εὐκολόπλεχτα στὴν ἀπατηλὴ κι ἀπόκοσμη γαλήνη τοῦ σπιτιοῦ. Κ' ὕστερα ὕστερα ἐβγαίνε στὸ δρόμο. Μιὰ ὠραία εἰκόνα ποὺ ἐβλεπε σὲ μιὰ βιτρίνα, μιὰ ὠραία γυναίκα ποὺ πέρασε καὶ δὲν τὸν κτύπησε, ἕνα βιβλίο φιλολογικὸ ποὺ ἔπεσε στὰ χεῖρα του καὶ τοῦ ἔνοιγε καινούργιους, ἀειδαίτους ἀκόμα δριζόντες ὁμορφιάς — ἕνα τίποτα, ἕνα σύννεφο γεμάτο δύση ποὺ ἀκίνητοῦσε καταπληγωμένο, ἕνα φεγγάρι στενοχωρημένο, μιὰ ρεκλάμα κολλημένη στους τοίχους, ποὺ ἀπάνω τῆς εἶτανε ζωγραφισμένη, ἔτσι τυχαία καὶ πάρεργα, μιὰ γυναίκα γυρτὴ ἀρνοῦθῶ, με μεγάλες λαχνιῆς κορδέλες γύρω στὰ μαλλιά, μ' ἕνα λιγνὸ-λιγνὸ, ἀπὸ λάστιχο τεντωμένο σωματάκι — ἔλα, ἔλα τοῦ ἀναποδογυρίζανε τὰ σχέδια, τὸν κάναν ἀνωκάτω, δὲν τὸν κρήνιν ἡσυχῶ, μόνο τὸν κυνηγοῦσανε, τοῦ παραπονοῦντανε γιατί νὰ τ' ἀφήσει ἔτσι, ἀφίλητα κι ἀχάδευτα καὶ νὰ δοθεῖ ἀλάκκωρος στὴν Ἐπιστήμη, τὴν ψυχρὴ καὶ τὴν ἀχόρταγη. (Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Φίλε Νουμά,

Θά παρακαλέσω τόν κύριο πού μεταφράζει στον «Εργάτη» τού Βόλου τό «Merrie England» τού Robert Blatchford, νά ναι πρσι-σεχτικώτερος στη μετάφραση ή παράφρασή του.

Και πρώτα πρώτα ό τίτλος «Ευαγγέλιο τού έργάτη», πού δίνει στό έργο, σά νά μήν πηγαίνε, καλά, γιατί είναι λίγο αταίριαστο κ' έγωιστικό μονάχος του ένς συγγραφέας νά ονομάζη Ευαγγέλιο τό έργο του.

Έπειτα βλέπω πώς άφινει άρκετές χτυπητές γραμμές άπ' άνάμεσα στό κείμενο, ένώ ίσως θά μπορούσαν νά ποδοθούν με κάπια προσπάθειαι.

Σέ κάποιες μεριές πάλι δέν εκφράζεται όρθά, όπως όταν λέη: «Και όκποταθώ εις τήν φυσικήν έξυπνάδα σας, παρά εις τήν άμφίβολον ικανότητά σας, νά μή βλέπετε πέρα άπό τή μύτη σας παρά τίς ημέρες, τών έκλογών», ένώ έπρεπε νά πη: νά βλέπετε, δηλ. χωρίς τό μή, και στις ημέρες όχι παρά τίς ημέρες. Και πάλι όταν λέη: «Επομένως όταν βλέπω ότι και σεις ύποφέρετε και τάδύνατα παιδιά σας δυστυχούν, έρχομαι νά σας δείξω τρόπον νά εύρετε δικαιοσύνην και ήσυχίαν, και φρονώ ότι θά θελήσετε νά με άκούσετε προσεκτικά», ένώ έπρεπε: αν σας δείξω τρόπον κ.τ.λ., φρονώ ότι... Κι όταν λέη: «Εάν ή στέγη τού σπιτιού σας κινδυνεύη νά καταπέση, ή ή δουλιά σας πηγαίνε στραβά κ.τ.λ., ένώ έπρεπε: κινδύνευε.

Συχνά γίνεται πολυλογάς. Τό: proof of bigoted ignorance π. χ. μεταφράζει: σημεϊον άμαθείας και πικραλόγου συντηρητικότητος και ήλιθίου στασιμότητος.

Και τέλος κάπια λέξη, θαρρώ, τήν παρανόητε. Ό συγγραφέας λέει: «and I remember when it was prophesied of the ballot that it would lead to anarchy and revolution». Ό μεταφραστής: «και θυμούμαι άκόμη πώς όταν έφευρήθη ή σφαίρα τών όπλων έλέγίτο και διεδιδετο ότι θά οδηγούσε εις τήν επανάστασιν και τήν άναρχίαν». Μού φαίνεται πώς δέ μιλάει έδώ ό συγγραφέας για τή σφαίρα τών όπλων, παρά για τό σφαιρίδιο τού έκλογικό, και δέ λέει για έφεύρση παρά πώς θυμάται πού προφητεύανε.

Ό δικός σου
ΛΥΔΟΣ ΠΟΛΔΒΡΟΣ

Ο.ΤΙ ΒΛΕΠΕ

— Η προκήρυξη τού Έδα «Στρατός και άλλα» πού τυπώθηκε στον περασμένο «Νουμά», τυπώθηκε και ξεχωριστά σε καλό χαρτί, σε άρκετά αντίτυπα και θά μοιραστεί χάρισμα. Παρακαλούμε λοιπόν τους δικούς μας, τού Έσωτερικού και τού Έξωτερικού, νά μας στείλουνε σημείωση σε ποιούς γνωστούς τους θέλουνε κι άξίζει νάν τή στείλουμε. Στη σημείωση πρέπει νά ναι γραμμένα καθαρά τά ονόματα και τά κατατόπια.

— Σιμά στό «νάπτειν» και τά λοιπά παρακούσματα τής καθαρεύουσας, άξίζει νά μπει και τó άθάνατο «έπτυσχός» πού άκούσαμε τήν περασμένη Δευτέρα.

— «Πώς τά βλέπεις τά πράγματα;» ρωτούσε κάποιος έναν πού διάβαζε φημερίδα στον καφελέ.

— «Έπιτυχώς ήσυχάσταν!» τού άποκρίθηκε με τραγική σοβαρόσυν.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Κ. Μητρο. Καλά είναι, μά θέλουν περισσότερο δούλεμα. Τά κριτερούμε ξαναγραμένα.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κατά τήν 30 Σεπτεμβρίου 1909

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

	30 Σεπτεμβρίου 1909	31 Αυγούστου 1909
Ταμείον	3,524,865.72	3,604,752.09
Είς μεταλλικόν	356,680.—	458,145.—
Είς Τραπεζικά γραμμάτια	4,057,188.—	887,938.—
Είς κερατικά γραμμάτια	43,580,591.74	43,580,452.31
Εξωτερικοί λησμοί	173,713.83	208,713.83
Ανάειον πρδς τήν Έλληνικήν Κυβέρνησιν επί άναγ. κυκλοφ. Τραπ. Γραμμ.	61,778,575.42	61,778,575.42
πρδς τήν Έλληνικήν Κυβέρνησιν διδράχμων και μονοδράχμων.	9,750,000.—	9,750,000.—
Ομολογιαί έθνικων δανειων	60,630,910.50	60,661,522.25
Είς χρυσόν	32,582,899.75	
Είς Τραπ. Γραμμάτια		
Γεωργικόν Θεσσαλικόν Δάνειον	1,440,000.—	1,440,000.—
Εντοκα γραμμάτια Έλλην. Δημοσίου εις τραπεζ. γρ/τια.	5,150,903.82	5,150,903.82
Προξοφλήσεις	21,394,815.23	21,947,641.55
Καθυστερήσεις προξοφλήσεων	3,519,040.81	3,465,508.06
Δάνεια και άνοικτοί λησμοί επί ένεχύρω χρηματογράφων.	23,508,951.15	21,768,414.34
Δάνεια επί ένεχύρω έμπορευμάτων	4,553,302.92	4,819,279.84
Δάνεια και άνοικτοί λησμοί επί ύποθήκη	72,421,014.26	69,326,143.09
Δάνεια εις δήμους, λιμένας και λοιπά νομικά πρόσωπα.	46,264,435.98	46,353,718.53
Κορηγήσεις εις γεωγοκτηματίας	13,006,033.75	14,141,753.45
Καθυστερήσεις κορηγήσεων εις γεωγοκτημ.	5,566,492.35	5,505,376.10
Μετοχοί εις έγχωρίους εταιρείαις	7,471,158.20	7,468,638.20
Συμμετοχή εις Τράπεζαν Κρήτης	1,250,000.—	1,250,000.—
Ομολογιαί λαχ. δαν. Έθν. Τρ τής Ελλάδος 2 1/2 % εις τρ. γρ.	733,874.75	754,248.—
Τοκομερίδια εν γένει	255,561.87	
Καταστήματα Τραπεζής και κτήματα εις άναγκαστικων έκποιήσεων	9,267,702.77	9,220,046.02
Απαιτήσεις έπισφαλείς	3,499,776.75	3,460,003.70
Έξοδα έγκαταστάσεως (ιδίως δαπάνη κατασκευής Τραπεζ. Γραμματίων).	1,389,140.41	1,385,742.81
Διάφοροι λογαριασμοί	2,373,619.64	2,259,122.55
Λογαριασμοί τρίτων εν τω έξωτερικω	2,197,096.88	406,609.33
Λ/σμοις εξαγορής συμμετοχής Κυβερνήσεως εις κέρδη Τραπεζ. Γραμματίων	1,075,200.—	1,075,200.—
Έξαγορά προνομίου Προνομ. Τραπεζής Ηπειροθεσσαλίας	560,000.—	560,000.—
Προμήθεια τροπής λαχειοφόρου δανείου (εις Τραπεζικά Γραμμάτια)	50,000.—	50,000.—
Διάφορα	684,997.96	660,462.73
	408,230,112.84	403,657,492.89

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Μετοχικόν κεφάλαιον.	20,000,000.—	20,000,000.—
Αποθεματικόν κεφάλαιον τακτικόν και έκτακτον	13,500,000.—	13,500,000.—
Τραπεζικά Γραμμάτια εν κυκλοφορία:		
α) δι' λογαριασμών τής Κυβερνήσεως.	Δρ. 61,778,575.42	
β) » » τής Έθνικής Τραπεζής.	63,536,914.92	
	125,315,490.34	124,370,399.34
Τραπεζικά γραμμάτια διδράχμα και μονοδράχμα	9,750,000.—	9,750,000.—
Καταθέσεις εν ύψει εις μεταλλικόν	11,961,352.16	12,804,702.45
Καταθέσεις εν ύψει εις τραπεζικά γραμμάτια	1,069,671.56	22,251,362.46
Επιταγαι πληρωτέαι	1,491,208.41	1,570,176.21
Μεσοίματα πληρωτέα	234,035.—	493,725.—
Καταθέσεις Δημοσίου πρδς κορηγήσιν δανειων κατά τόν ΒΦΜ' Νόμον.		
Διεδν. Οικονομ. Έπιτροπή λ/σμοις καταθ. εκ δημ. υπεγγ.		
πρσόδων.	Είς χρυσόν Δρ. 357,946.32	
	Είς τρ. γρ. 1,516,145.84	
	1,874,092.16	2,929,656.91
Υπηρεσία Έθνικων Δανειων εις χρυσόν	705,659.05	326,680.90
Υπηρεσία Έθνικων δανειων εις τρ. γρμ.	372,560.37	809,042.77
Καταθέσεις δημοσίου εις χρυσόν	4,808.39	494,808.39
Καταθέσεις Δημοσίου εις τραπεζικά γραμμάτια κατά τόν Νόμον ΒΦΕ'	15,062.65	515,062.65
Έντοκοι κατ θέσει Δημ. εις χρυσ. δι' τήν κατακ. τού Σ.Π.Δ.Σ.	173,713.83	208,713.83
» » τρ. γρμμ.	59,996.21	8,686.21
Καταθέσεις ύπό προθεσμίαν και διαρκείας	118,799,336.18	118,530,118.48
Λαχειοφόρον Δάνειον Τραπεζής 3 % εις χρυσόν	40,574,160.—	40,574,160.—
» » » 2 1/2 % εις τραπεζ. γραμμάτια	20,367,900.—	20,367,900.—
Υπηρεσία Λαχειοφόρου δανείου Τραπεζής 3 % εις χρυσόν	1,727,474.—	1,899,684.—
» » » 2 1/2 % εις τραπεζ. γραμμάτια	280,142.50	297,697.50
Καταθέσεις Ταμειουτηρίου	13,275,501.83	13,240,533.48
Διάφορα	6,624,918.20	1,767,382.31
	408,230,112.84	403,657,492.89

*Εν Αθήναις τή 9 Οκτωβρίου 1909.

Ό Διευθυντής τού Λογιστηρίου
Π. Α. ΚΟΥΤΣΑΛΕΗΣ

Υπό τήν Υψηλήν προστασίαν τής Α. Μ. τού Βασιλέως

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ και ΕΜΠΟΡΙΚΗ

Εν Αθήναις (Πλατεία Κάνιγγος)

Έγκειμένη δια τού άπό 29 Ιουλίου 1894

Β. Δ. Σχολαί τεχνικων σπουδων άνωτεραι :

ΕΜΠΟΡΙΚΗ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ, ΓΕΩΡΓΙΚΗ, ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΙΚΗ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Φοίτησις διετής.

Έναρξίς μαθημάτων τή 15 Σεπτεμβρίου.

Πρόγραμμα άποστέλλεται δωρεάν.

Γίνονται δεκτά μαθήτρια.

Έκδοτική Έταιρεία δ «Φοίβος» - Αθήνα

ΑΙΣΘ ΘΕΡΟΣ :

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

— Όρθιος τόμος εις 8ον άπό 139 σελίδας, με τιμολογία γήματα των δημοτικών μας τραγουδιών.

— Εικόνες τού ζωγράφου Π. ΡΟΥΜΙΟΥ — Πρόλογος τού έκδότη.

— Ερμηνεία λέξεων. — Βιβλιογραφία.

Κάθε αντίτυπο δρχ. 3. Έτυπώθησαν και 100 αντιμυμένα σε χαρτί Ολλανδίας, καθένα δρ. 5.

Παραγγείλετε μαζί με ταχυδρ. επιστάγις :

Έκδοτική Έταιρεία δ «Φοίβος»

1 Κλεισθήνη, Αθήνα

ή στα γραφεία τού «ΝΟΜΑΣ», Ζήνωνα 2.